

ST. OLAV

Påskan 1989

*Og da han nådde dit
hvor veien bærer ned fra Olivenberget,
begannte hele flokken av disipler
i jubel å lovsynge Gud av all sin kraft,
for alle de undergjæringer de hadde sett:
«Velsignet er han som kommer,
Kongen i Herrens navn!
Fred i himmelen, og ære i det høye!»*

ST. OLAV

Innhold

3	Mars 1889 - mars 1989	<i>UKJ</i>
4	Døden må vike	<i>Svein Ellingsen</i>
6	Legfolkets kongress	<i>Unn Lingard Madsø</i>
11	Fremad kamerater	<i>UKJ</i>
12	Interessen for okkultisme økende	<i>Geir Winje</i>
13	Hva tjener det til	<i>Dom Helder Camera</i>
14	Gregoriansk i L.A.	<i>Dordi Glærum Skuggevik</i>
17	Maria Rosa - sosialvesenet personlig	<i>Sissel Lange-Nielsen</i>
18	Vatikanet til orde mot rasisme	
18	Skarp kritikk fra Sør-Afrika	<i>KNA</i>
19	Strammere tøylar	<i>KIT</i>
20	Prester mellom barken og veden	<i>Fra «The Tablet»</i>
21	Nytt fra Den Nordiske Bispekonferanse	
24	Blikk på tiden	

„Fram, fram! Kristmænd,
Korsmænd, Kongsmænd!“

St. Olaf.

„Ret og Sandhed.“

Katholsk Tidende.

Dette blad udkommer hver søndag og betales med 1 krone pr. kvartal (porto iberegnet). Abonnement modtages i Norge, Sverige, Danmark og Tyskland paa alle postkontorer, men for Kristianias og for andre end forannævnte landes vedkommende i St. Olavs Trykkeri, Akersveien nr. 4, Kristiania. — Bekjendtgjørelser betales med 10 øre pr. petilinie.

Mars 1889 - mars 1989

Ovenstående er "hodet" til det tre siders "Prospectus" monsignore Johannes Olaf Fallize - luxemburger med pressefortid - sendte ut i 1889, og som varslet at "fra april maanedes begyndelse udkommer fra det herværende Apostoliske Præfekturs trykkeri den katholske tidende *St.Olaf*". Den 6. april kom så det første nummer av bladet - satt med gullsats som skimrer såvidt fremdeles.

Navnet på dette organ som - blant annet - skulle "fremme, vedligeholde og styrke. . . den katholske enhedsfølelse", var valgt med omhu, "thi intet kan vel mer bidra til at hæve vore medtroendes kirkelige bevidsthed end tanken om, at vor lære er St.Olavs tro, Norges ældgamle legale religion, der kun ved *vold* og *list* er bleven vore i troen fraskilte landsmænd røvet, den vi nu ved "*ret* og *sandhed*" vil søge dem gjenerhvervet".

Klar tale - for den tid. Og når det gjelder ordene "vold og list" om hendelsene i refomasjonstiden, ganske treffende. Men en del punkter i den tids klare tale får en katolikk anno 1989 til å føle seg ikke vel til mote: "Hvem kan overhodet undre sig over, at der vrimler av angreb paa os i et land, hvor de kristelige traditioner i den grad er gaaede i glemmebogen, at de herværende protestanter synes ganske at have tabt bevidstheden om at de skylder *et opprør mod den kirkelige autoritet* sin tilværelse?" Og selve flaggskipet glir frem: "*den enesaliggjørende kirke*"! Det skipet seiler - som vi

har vært inne på i denne spalte tidligere i år - ikke lenger under katolsk flagg . . .

Økumenikken var ikke engang "påtenkt" den gang St.Olaf ble født! Og toleranse overfor andre konfesjoner og økumenisk åpenhet var, selv da St.Olav nærmet seg de 50, et "like isolert avvik på (norsk, luthersk kirkemark) som i mellomkrigstidens katolske kirke", for å låne en karakteristikk fra Lars Roar Langslet. I dag er vi kommet både ett og to "hønføtt" lenger frem - som Olav Duun sier i en annen forbindelse. Enhver fjellvandrers vet at det er når man kaster et blikk tilbake over skulderen at man ser hvor langt opp den kronglete lia man egentlig er kommet!

Men dengang - i 1889 - stod man opp til halsen i fordommer. Den påtroppende "redaksjon" viser til "denne strøm af skjeldsord, forhaanelser og hadefulde angreb, hvorav vi har hele hobe liggende foran os i bøger, aviser og tidskrifter". Man trenger et organ som "med den ønskelige fynd og styrke" kan imøtegå disse "idelige udfald" som man "overdænger den hellige alminnelige kirke" med. "Vi har f. eks., for blot at nævne et faktum blandt de mange, ifjor høst oplevet, at en af universitetets professorer, ved dettes immatrikuleringsfest, fik lov til upaatalt at beskyldte vor gudoprundne religion for hedensk afgudsdyrkelse (!) saakaldet "mariatil-bedelse", uden at noget af de hovedstadsblade, man dengang henvendte seg til, var at formaa til at aabne sine spalter for et tilsvaret, det herværende Apostoliske Præfektur i den anledning ønskede at give."

Tar man en titt på "de falske beskyldninger. . . et lettroende publi-

kum (anno 1889), oppdraget fra barnsben i alskens fordomme mod *pavekirke, romerkirken* "fremfører, begynner man - det patinerte språk til tross - likevel å føle seg på hjemmebane. For her er det tale om "helgen-tilbedelse", "pavefor-gudelse" og lignende ting "af saa barnaktig natur, at man næsten maa skamme seg paa modstandernes vegne og derfor kvier sig for at tage til gjenmæle mod dem". Noe av det som trykkes i deler av norsk presse i forbindelse med det tilstundende pavebesøk - vi har vært inne på det i denne spalte ved en tidligere anledning - vitner på bedrøvelig vis om samme uvitenhet og uvilje som St.Olav i sin spedeste barndom - for ikke å si allerede før sin fødsel! - okket seg over! I store deler av det norske folk er nok uviljen mot den katolske kirke borte, men den generelle uvitenhet om katolsk tro og liv er - vår kristendomsundervisende skole til tross - fremdeles ganske allsidig.

Men folk er "på leit", som det - ikke uten grunn - heter i annen-hvert kjendisintervju for tiden, også på pop-siden. Kanskje bør vi katolikker komme mer ut på banen, bli flinkere til å markedsføre - ikke oss selv, eller paven, for den saks skyld - men det budskap både han og vi står for: det glade budskap. Vise det i ord og gjerning. Vise at katolsk menneskesyn og livsoppfattelse har noe vesentlig og viktig å bidra med både i samfunnsdebatt og kulturliv - og når det gjelder å "lævva livet". Og vel så det, hadde vi nær sagt.

Full av pågangsmot runder St.Olav sitt første sekel og kaster seg "med fynd og styrke", som redaksjonen av 1889 sa, ut i det annet!

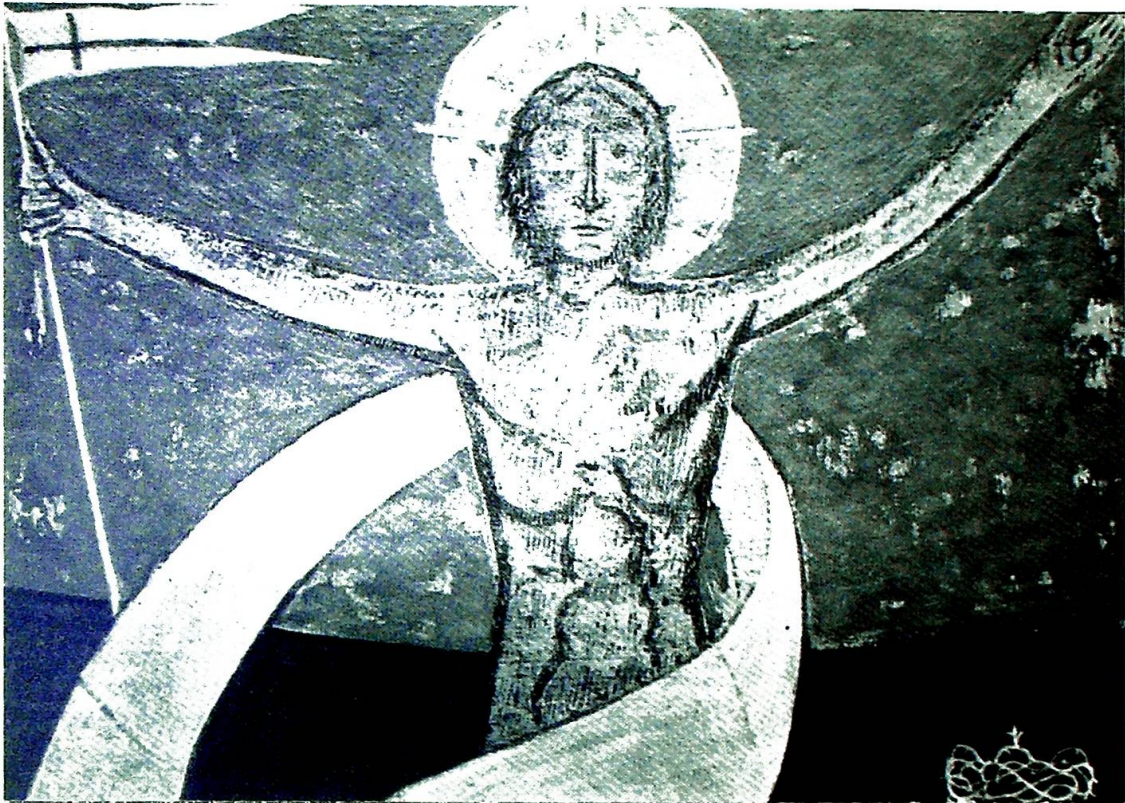
UKJ

Ill.: Paul Gauguin

*Ditt kors tilber vi, Herre, og din oppstandelse lovpriser vi,
for se, ved korset er gleden kommet til verden.*

Fra Langfredags liturgien

Ill.: Meinolf Splett

Døden må vike

*Døden må vike for Gudsrikets krefter!
Du som var død, er vår Herre i dag!
Kristus, du lever og står ved vår side
her hvor vi rammes av jordlivets slag.*

*Selv om vi føler oss svake i verden,
bærer vi i oss et grunnfestet håp:
Livets oppstandelse påskedagsmorgen,
underet, skjedde på ny i vår dåp.*

*Livet og døden, ja, alt er forvandlet,
Dåps-vannet gjenspeiler regnbuens pakt.
Troen er gitt oss: Guds rike skal seire!
Mørket som binder oss, mister sin makt.*

*Løftet står fast når vår fremtid er truet:
Ingen skal rive oss ut av Guds hånd!
Engang skal Gud få sin skapning tilbake.
Verden blir frigjort fra fiendens bånd.*

*Døden må vike for Gudsrikets krefter!
Livet er gjemt i et jord-dekket frø.
Se, i oppstandelsens tegn skal vi leve.
Se, i oppstandelsens lys skal vi dø.*

Økumenikk i Polen

Lederen for den katolske kirken i Polen, kardinal Glomp, har for første gang preket i en luthersk kirke i Polen. Denne historiske begivenheten skjedde i forbindelse med gudstjenesten som åpnet bonneuken for kristen enhet. Bonneuken har i Polen, liksom i andre deler av den kristne verden, lange tradisjoner i landet, og den blir arrangert av Det polske økumeniske rådet.

Glomp preket under høymessen i Tre-

foldighetskirken i Warszawa. Under prekenen fortalte han fra økumeniske møter han hadde hatt med lutheranere i Norge og Sverige og med anglikanere i England og Irland. Glomp nevnte ingenting om det økumeniske arbeidet i Polen.

Glomps besøk til den lutherske kirken i Warszawa blir av observatorer sett på som et ledd i forberedelsene til Pavens reise til Skandinavia senere i år. Glomp besøkte flere av de nordiske landene i 1987. NØP

Franske arbeiderprester får egen biskop

De franske arbeiderprestens særlige bispedømme, det såkalte «Mission de France», har nå fått egen biskop: André Lacrampe ble utnevnt av paven for jul i fjor.

Arbeiderprestene lever sammen i mindre grupper og arbeider i avkristnede landområder i Frankrike og i arbeiderkvarterer i de større byene. «Mission de France» ble opprettet i 1941 og ble i 1954 anerkjent som et særlig bispedømme. Or-

6 Unn Lindgard Madsø: Legfolkets kongress

Det begynner å bli en stund siden bispesynoden i 1987, men emnet den tok opp – legfolks oppdrag og plass i kirken og verden i dag – er minst like aktuelt: For noen uker siden forelå den pavelige «exhortatio» om synoden. Den skal vi komme nærmere inn på ved en senere anledning: Her skal det dreie seg om *Europeisk Forums kongress* i München sist sommer – en kongress som samlet representanter fra de fleste av Europas nasjonale råd for katolske legfolk.

Emnet for kongressen var, naturlig nok, *Synoden – refleksjoner og perspektiver*. Det overordnede liturgiske tema var: *Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, ... jeg kaller dere venner.* (Joh. 15,15)

Norsk Katolsk Legmannsråd var representert i München ved Unn Lindgard Madsø, leder for Legmannsrådet i Midt-Norge. Hennes utførlige og interessante rapport fra kongressen er dessverre blitt liggende på redaksjonens bord siden for jul, men her kommer den – en del forkortet av plasshensyn, men likevel med nyttige, inspirerende, provoserende (stryk det som ikke passer!) synspunkter fra det «lege» Europa.

Hva er Europeisk Forum?

Europeisk Forum (EF) har som mål å fremme jevnlig kontakt innen Europa mellom de nasjonale rådene for legfolk. EF-møtene, som finner sted hvert annet år, er en representantforsamling som tar opp aktuelle spørsmål innen kirken i Europa med særlig vekt på pastorale spørsmål. EF er trolig det mest representative organ for katolske legfolk i Europa: Medlemslandene omfatter alle deler av Europa, også Øst-Europa og de nordiske land, men det har ingen

formell autoritet over de nasjonale rådernes virksomhet i de enkelte land. Det besluttende organ er representantforsamlingen som består av delegater fra de ulike medlemslandenes legfolksorganisasjoner. Forsamlingen kan delegerer beslutningsmyndighet til styret på 7 medlemmer (Liaison Committee) og til komiteen for delegasjonslederne. Hvert land har 3 stemmer ved valgene, uavhengig om flere eller færre representanter er tilstede.

Ved denne 10. EF-konferansen var ca. 130 representanter fra 19 land (bl.a. også USA) samlet. Både legfolk, prester, ordensfolk og biskoper deltok, med en naturlig klar overvekt av legfolk. Kvinnene var godt representert – særlig fra Norden hvor alle var kvinner! – 3 fra Danmark, 1 fra Finland og 1 fra Norge. Konferansen, som omfattet foredrag, gruppediskusjoner og regionale møter, ble holdt i det praktfulle Kardinal Döpfner-Haus i Freising ved München.

Etter synoden – refleksjoner og perspektiver

Materialet fra kongressen er altfor omfattende til å bli referert i sin helhet, derfor vil jeg konsentrere meg om vesentlige momenter i de mange interessante innleggene og rapportene fra arbeidsgruppene.

Emma Cavallaro (Italia) var en av de 60 legfolk som var invitert til synoden i 1987. I sitt innlegg om synoden «sett innenfra» presiserte hun at teologien vedr. legfolket ble utformet under Det 2. Vatikankonsil, men at denne teologien ikke blir praktisert innen kirken. Den store utfordringen i dag er å sette den i verk – resultatene avhenger av oss!

Hun poengterte også nødvendigheten av at legfolket prioriterer og engasjerer seg i sosialpolitiske saker, og at deres politiske handlinger må være inspirert av troen og orientert ut fra troen. Utdannelse av legfolket er helt nødvendig – en utdannelse som gjør det mulig å gjenspeile enheten mellom tro og liv, og som

ganisasjonen omfatter i dag 281 prester, hvorav 256 arbeider i Frankrike, 25 i andre land.

Undertiden blir arbeiderprestene innsatt som særlige sjelsorgere i sognene. De fleste er imidlertid beskjeftiget som arbeidere i industrien eller i service-næringer for å kunne leve tett inn på arbeidernes bekymringer og nød. Ca. 250 vanlige sokneprester samarbeider med arbeiderprestene. KATOLSK ORIENTERING

Fadervår

Etter snart et århundre med skille kirke/stat og «normal» vestlig avkristning, kan franskmenn fortsatt sitt Fadervår – og vel så det. Nylig viste en meningsmåling i avisen *Le Monde* at 67 prosent av de som ble spurt, kan Fadervår utenat. Erkebiskopen av Paris, kardinal Jean-Marie Lustiger, sier i en kommentar at fransk kultur fortsatt holdes sammen av kristen bevissthet.

Meningsmålingen viser at 72 prosent av de spurte kan si noe om begrepet synd, 59 prosent om oppstandelsen, 56 prosent om nattverden og 31 prosent om treenigheten. En annen måling viser samtidig at 42 prosent av franske hjem har en bibel, men at bare 18 prosent av de spurte leser i den fra tid til annen. Blant praktiserende katolikker har 70 prosent en bibel. KIT

forholder seg til mennesket ut fra et helhetssyn.

Nuala Kernan (Irland) kommenterte synoden fra «utsiden». Hun var særlig opptatt av kvinnes likestilling i kirken: «Vi hører ofte at det bare er feminister som er utilfreds med kvinnes stilling innen kirken; «vanlige» kvinner er fornøyd med situasjonen slik den er. Det stemmer ikke! Kanskje er full anerkjennelse av kvinnen et langsiktig mål, men vi skal huske på at engasjement fra legfolket, er engasjement fra kvinner!» Hun mente at mange menn – inklusive prester – er redde for kvinners inntreden i nye roller innen kirkens liv, basert på likeverd og likeverdig innflytelse og makt. Nøkkelord i denne mer og mer aktuelle situasjonen, er *dialog*.

Det kom til uttrykk flere, tildels svært kritiske kommentarer til synoden; bl.a. utelukkelse av pressen under den viktigste tiden av synoden, og at biskopene ikke fikk tillatelse til å gi sine tekster videre for rask offentliggjøring. Den dårlige kommunikasjonen mellom synoden og verden utenfor var ytterligere et bidrag til skandalen – som det ble uttrykt. Spesielt sett på bakgrunnen av at legfolket i de 3 foregående årene var blitt bedt om å delta aktivt i forberedelsene, og at de virkelig hadde engasjert seg meget sterkt i denne oppgaven.

Dr. Walter Bayerlein (Tyskland) sa rett fram at legfolket sitter igjen med det inntrykket at kirken synes å ønske å trekke seg tilbake og foretrekker diskusjoner bak stengt

Et nøkkelord for å fremme medbestemmelse og medansvar innen Kirken er informasjon, svarte Unn Lindgard Madsø, leder for Legmannsrådet i Midt-Norge, da St.Olav i sin tid uteskete legfolks "ønsker" til Bispesynoden 1987. I denne artikkelen informerer hun om en legkongress som nettopp plukket opp trådene fra synoden om legfolket.

dører av frykt for altfor åpenhjertig tale og mulige konsekvenser av det.

I motsetning til den ekstraordinære bispesynoden, ble det ikke levert en egen sluttrapport, bare et forslag til paven – som delvis lød patetisk, og som innholdsmessig kun gjentok konsilets utsagn i andre, og ikke alltid mer relevante ord. Bayerlein spurte: «Hva må vi tro om et tre som bærer fruktene vi har lengtet etter – ikke om høsten, men kanskje ikke før til neste år – og som vi ikke engang vet noe om hvordan vil smake? Men det essensielle resultatet

av synoden er at diskusjonene om legfolket i kirken fortsetter i hvert enkelt land – ut fra vårt eget ståsted, for å forandre vårt daglige liv i kirken på en positiv måte».

Bayerlein mente at dagens diskusjoner om legfolket ofte virket krampaktig og smalsporet, konsentrert om hva legfolket har tillatelse til å gjøre, og hva de ikke lenger vil få lov til å gjøre. «Et mye viktigere spørsmål synes å komme i bakgrunnen – nemlig om legfolket faktisk gjør det de må gjøre som døpte og ferdige kristne for å oppfylle Guds bud – alle, som er kalt av Herren selv og ikke av en kirkelig autoritet – hvis de ikke ønsker å gå utenom kallet fra Gud og dermed miste sitt mål i livet. Folk hungrer etter Guds nærhet, og vi kan ikke tillate de uheldige forhold som følger av friksjonene innenfor kirken lenger. Det spiller ingen rolle om jeg blir kalt leg innenfor kirken, men jeg vil ikke at min helt spesielle plass som én av Guds folk skal bestrides, og jeg ønsker at min livserfaring og mine råd blir tatt alvorlig!»

Prof. dr. Anton G. Weiler (Nederland) tok bl.a. opp spørsmålet om legfolket unnlot å fremholde sin personlige tro i politikken. Tvetydigheten med politisk makt synes å skremme kristne fra å engasjere seg aktivt på dette området. Men samfunnsspørsmål som utdannelse, folkehelse, politikk, økonomi, sosiallære/velferdsspørsmål, kultur og vitenskap angår i høyeste grad også kirken. Bruddet mellom evangeliet og kulturen er selve kjernen i saker vi

«Kölner-erklæringen»

Den harde kritikken som er rettet mot paven, den såkalte «Kölner-erklæringen», har Vatikanet beskrevet som en «lokal affære». Erklæringen ble underskrevet av 163 nord-europeiske teologer, men ifølge en offisiell talsmann har flere av underskriverne trukket uttalelsene tilbake.

Bakgrunnen for «Kölner-erklæringen» er blant annet pavens utnevning av biskoper i strid med den lokale kirkes ønsker, de pavelige direktiver om befruktningshin-

drende midler og Vatikanets holdning til enkelte katolske universiteter, skriver *Catholic Herald*.

I forbindelse med erklæringen melder KNA at Rådet for Vest-Tysklands bispedømmer har kommet med en alvorlig henstilling til Den tyske bispekonferanse og Sentralkomiteen for tyske katolikker hvor man ber om at det «på egnet måte» kommer i gang samtaler om de vanskelige problemer Kirken står overfor..

CATHOLIC HERALD

Skarp kritikk i Vatikanets avis

Kritikken gjelder kunstig befruktning: den såkalte «in vitro-befruktning» (populært kalt reagensrør-befruktning). Vatikanet retter hard kritikk mot fem katolske universiteter som i prinsippet anbefaler barnløse ektepar denne befruktningssmåte under bestemte betingelser (sæd og egg kun fra ektefeller).

En anonym leder i «L'Osservatore Romano» påpeker at det er i strid med

8

må engasjere oss i nå mot slutten av det 20. århundre.

Gruppearbeidene

Om ansvar og medansvar

- Sentraliseringen innen kirken er økende. Igjen og igjen finner vi en lite egnet fordeling av ansvar innen kirken.
- Legfolket blir ofte lyttet til på en vennlig måte, men de blir ikke tatt alvorlig – og av og til glemmer en rett og slett å spørre legfolket om deres råd.
- Bedre samarbeid og mer effektiv deltakelse av legfolket i kirkelige beslutningsprosesser, kan oppnås gjennom:
Skikkelige prosedyrer som sikrer at konsultasjon finner sted, og at konsultasjonen fører til en beslutning der ingenting blir glemt eller ignorert.
- Konsultasjon er ikke en én-veiskjøring; den innebærer lytting, forståelse, akseptering og respons på hverandre – på alle plan i kirken.
- Når vi snakker om demokrati i kirken, mener vi ikke bare majoritet av stemmer, men om den felles beslutningsprosessen og den felles forpliktelse til å produsere argumenter. Det innebærer ikke en opphevelse av den kirkelige autoritet, men en moderne realisering av autoritet. (jfr. can. 212 i Kirkeretten)
- En utvikling av dialogen er nødvendig for å utvikle medansvar. Her er ikke legfolket pastorale objekter, men *subjekter*. Tillit

fremmes ikke gjennom resolusjoner og instruksjoner, men gjennom daglige holdninger og fremgangsmåter i praksis.

- Det er avgjørende at prester og legfolk oppdrar hverandre til et slikt felles ansvar for kirken; en fordel om prestene fikk erfaring fra det konkrete samfunnet de skal leve og arbeide i – for ordinasjonen. I noen land har det vært vellykket å bruke legfolk som lærere og veiledere for prestene på dette området.
- Det er ikke ekte medansvar uten en effektiv deltakelse av legfolket i beslutningsprosessen; en beslutningskompetanse uten sakkunnskap aksepteres ikke lenger; sakkunnskapen må derfor økes gjennom skoling og utdanning.
- Det er mange oppgaver for legfolket i kirken og i samfunnet som kan utføres uten at en må begeistligheten «om lov». Vi må i større grad få legfolket til å innse dette faktum!

Kvinnenes rolle

- Uavhengig av likestillingsspørsmålet må vi både i vårt fragmentariske samfunn og i kirken arbeide for bedre samsvar mellom fine dokumenter og den ofte avvikende praksis – og bånd mellom de som er «innenfor» kirkestrukturen, og de som er satt utenfor fellesskapet; mellom kvinner og menn, mellom presteskap og legfolk, mellom livserfaring og evangeliet. Målet må hele tiden være

helheten og helligheten i samfunnet.

I denne sammenhengen er det bekymringsfullt at unge kvinner ikke føler seg hjemme i kirken. Hvordan kan vi bruke vår erfaring – utvikle teologien og skape modeller som fører oss bort fra vår nåværende fragmentariske og noen ganger polariserte situasjon – og skape et katolsk fellesskap som inkluderer istedenfor å ekskludere? Et fellesskap som tillater forandring av gamle former for å oppnå en mer hensiktsmessig ledelse og styring?

Kvinnesak er mer enn et anliggende for det europeiske borgerskap; det er et verdensomspennende spørsmål og ikke bare innenfor strukturelle rammer. Kvinners situasjon må vurderes innenfor alle områder i det daglige sosial liv, bl.a.:

- Kvinner og kirkelige retningslinjer
- Kvinner og spiritualitet
- Fattigdom blant kvinner
- Menneskerettigheter
- Rettferdighet

– Ordinasjon av kvinner er et svært viktig spørsmål, men det kan ikke ses uavhengig av de eksisterende kirkelige strukturer. Vi mener det er nødvendig med en endringsprosess for hele Guds folk: Både menn og kvinner må lære nye måter å forholde seg til hverandre på – vi må bort fra den tradisjonelle kjønnsdelingen som er vanlig både i kirken og i samfunnet.

Vatikanets offisielle erklæring «*Donum Vitae*» (Livets gave) når katolske universitetsklinikker praktiserer «in-vitro-befruktning».

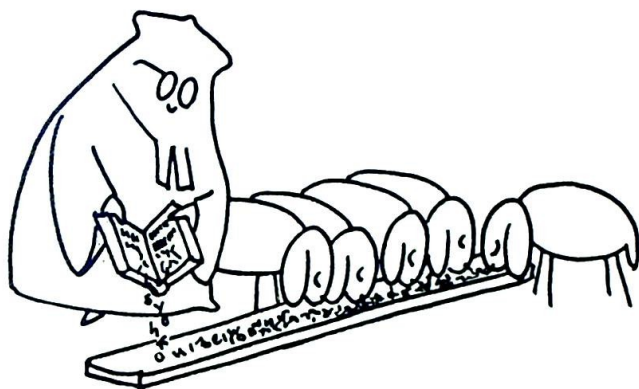
De angjeldende universiteter blir ikke nevnt ved navn, men det kan ikke være tvil om at det dreier seg om universitetene i Lille (Frankrike), Nijmegen (Holland), Leuven og Louvain-la Neuve (begge i Belgia) og Georgetown University i Washington. KATOLSK ORIENTERING

Møte mellom paven og Gorbatsjov? Den sovjetiske partisjef Michail Gorbatsjovs offisielle besøk i Italia i annen halvdel av november, kan muligens kombineres med et historisk møte mellom den katolske kirkes overhode og den sovjetiske lederen.

Fra katolsk hold regner en med at Gorbatsjov ikke lar en slik sjanse til å demonstrere «perestrojka» gå fra seg. Pave Johannes Paul II på sin side har den

siste tiden uttrykt seg svært positivt om utviklingen i Sovjetunionen og mellom stormaktene, og om fremgangen i nedrustningsforhandlingene i Wien. Ved et evt. møte vil han antagelig presse på for større religionsfrihet i Sovjet.

I katolske kretser har man til og med diskutert muligheten av et pavebesøk i Sovjetunionen. Johannes Paul II skal være særlig interessert i å treffe katolikker i Litauen og Ukraina. NØP

Tegning fra Martin Fuchs bok "Lauter fromme Lämmer" (Idel fromme lam)

Katekese/undervisning

Undervisning/katekese har som mål å gi en dypere og sterkere bevissthet om det personlige ansvar den enkelte troende har, slik at han eller hun utvikler en levende religiøsitet og ikke bare en formell forpliktelse overfor regler og påbud.

- Utvikling av personlig ansvar og evne til å ta personlige valg, kan bare realiseres under forutsetning av at det er et *fritt* valg – basert på personlig overbevisning og ikke ut fra autoritetspress utenfra. Dette er et grunnleggende aspekt som ikke må undervurderes.
- Vekst og utvikling av personlig ansvar innebærer en mer åpen posisjon overfor prester og kirkeledere. Jeg må kjenne meg trygg på at jeg åpent kan peke på svake punkter i kirkens praksis, slik at vi sammen kan prøve å finne løsninger på problemene.
- Hvordan kan en bygge opp fellesskap? Et nøkkelord også her, er

dialog. Denne dialogen forutsetter en dyp toleranse med erkjennelsen av forskjellen mellom den ene vei som er Kristus selv, og de mange ulike, konkrete former for tradisjon og daglig kirkeliv – som alle fører til den ene vei.

Det er ikke lenger mulig å erstatte dialogens funksjon med ytre autoritet. Moderne mennesker ønsker å bli *overbevist*, ikke presset til enhet og fellesskap! Dialogen er derfor like nødvendig som den er vanskelig.

Spiritualitet og ansvar for verden

- Spiritualitet er bl.a. åpenhet, også overfor den sekulariserte verden. Vi fokuserer for ofte på det onde og for lite på de positive sidene og på vår rolle som kristne medborgere i den samme verden. Vi må bli oss mer bevisst vårt ansvar for å påvirke utviklingen i samfunnet. Men åpenhet er også nødvendig *innenfor* kirken: åpenhet

for andres synspunkter og toleranse for forskjeller. Vi må bort fra «merkelapper» og snevre kategorier.

- Åpenhet innebærer også at vi inkluderer mennesker fra den 3. verden: I de siste 25 årene er de vest-europeiske land blitt forandret til multi-nasjonale samfunn. Det er særlig to grupper som oppfattes som «problematisk»: flyktninger/asylsøkere og fremmedarbeidere.

Det er viktig å utvikle kontakt og fellesskap mellom oss og de nye innflytterne, fordi det må være vår oppgave å vise at vi kan leve sammen og hjelpe hverandre. Det er også den beste måten å forebygge diskriminering fra samfunnet forøvrig på.

Integrering – ikke assimilering – er å leve sammen, med respekt for hverandres identitet og integritet/verdighet.

Katolikker som kommer til vestlige land som flyktninger, styrker vår egen tro og våre kristne og menneskelige verdier som gjestfrihet og vennlighet. Deres kultur og katolske identitet, er viktig både for dem selv og oss, og vi må støtte dem i deres bestrebelsler på å bevare sine kulturelle verdier.

Prof. dr. Hans Maier (Tyskland oppfordret til solidaritet med katolikker i Norden, øst-blokklandene og i den 3. verden – med

Utfordringer for Bibelselskapet i Afrika

Vanskelighetene Bibelselskapet moter i sitt distribusjons- og oversettelsesarbeide i Afrika varierer fra pengemangel til dårlige transportmuligheter. Oversettelser av hele eller deler av Bibelen når allikevel ut til folk.

For tiden er over 200 oversettelsesprosjekter underveis i Afrika. I Kenya regner en for eksempel med at innen utgangen av året vil hele Bibelen være oversatt til

maasai og det nye testamentet til taita.

Bibelselskapets representanter over hele det afrikanske kontinentet melder om okende interesse for Bibelen. Noen steder har imidlertid selskapets folk bare noen få hundre bøker å dele ut når flere tusen afrikanere har mott frem for å sikre seg et eksemplar. Mange steder kommer en imidlertid frem til en forelopig løsning på dette problemet ved at det blir organisert hoytlesninger fra Bibelen.

Ved pavevalg:

Ingen over 80 år har stemmerett. Paven har avvist en henstilling fra ti kardinaler om å oppheve bestemmelsen om at kardinaler over 80 år ikke har stemmerett i konklavet. Det var Paul VI som i et apostolisk brev i 1970 satte 80 års alder som grense. CATHOLIC HERALD

10

bønn, politisk støtte og informasjon, bilaterale kontakter og samarbeid. (Representanten fra Tsjekkoslovakia fikk ikke utreise-tillatelse for å delta på EF-møtet). Han mente at tiden nå var godt moden for at representanter for legfolket får delta på bispekonferansene, i samsvar med tanken om felles ansvar for biskoper, prester og legfolk — som synoden i Roma hadde vektlagt så sterkt i sine drøftelser.

I fremtiden vil legfolket måtte overta flere oppgaver innen kirken. De erfaringer legfolket i Europa har gjort — med et selvstyrt legapostolat som er forbundet med kirkens embete, men samtidig uavhengig av dette — vil være viktige også for verdenskirken. Maier refererte bl.a. til avdøde kardinal Höffner, som i 1978 sa: «En kirke der alt er lagt på skuldrene til embetet, er skjev. Legfolkets ansvarlige apostolat er en vesentlig og nødvendig del av kirken».

Men det som virkelig gir grunn til alvorlig bekymring, er at det kristne budskap synes å ha mistet sin tiltrekning som noe nytt og frigjørende for menneskene i Europa. Vi er konfrontert med den svært vanskelige oppgaven å re-evangelisere vår del av verden. Problemet er heller ikke bare å tilpasse kirken til nye strukturer og tanker, vi skal også bevare kirkens fundamentale identitet.

Det krever åpenhet overfor nye ideer, men ikke en ureflektert åpning for enhver ny trend. Maier avsluttet med å oppfordre til debatt om disse spørsmålene i alle våre europeiske land, noe han fikk full støtte for i forsamlingen.

Jeg hadde stort utbytte av å delta på denne konferansen for legfolket i Europa. Interessen for Norge og Skandinavia var faktisk overveldende, og vi hadde svært givende og hyggelige møter med tyskerne, belgierne og nederlenderne. For fremtiden håpet de på et nærmere samarbeid med oss fra Norden: På mange områder har også vi noe å bidra med i samarbeidet — vi har hatt problemområder som de først nå begynner å merke i sine «helkatolske» land, bl.a. mangel på prester fra sine egne land. Flyktningesituasjonen er også noe som de arbeider aktivt med — likesom vi gjør.

Som en avsluttende kommentar fra konferansen, vil jeg sitere en av de danske kvinnene — som lenge har vært aktiv innen det danske katolske kvinneforbundet: «Jeg ble mest overrasket over å oppleve katolske memms frustrasjoner over å ikke bli tatt alvorlig av geistligheten. Det har fått meg til å endre synet på katolsk kvinnearbeid. Vi skal i tiden fremover samarbeide som legfolk og kjempe for våre rettigheter og plikter i kirken!»

Neste Europeisk Forum blir i Wien 1990.

«Jernteppet» Michael Bourdeaux på reise i Sovjet

Lederen for det internasjonale velrennerte informasjonscenteret Keston College i Kent i England, Michael Bourdeaux fikk den 3. februar visum til Sovjet etter at han hadde søkt tre ganger; den siste gangen måtte en minister i Utenriksdepartementet ta saken opp med den sovjetiske ambassadoren. Dermed kom visumet fire dager etter den planlagte avreisedatoen, men det hindret ikke Bourdeaux i hans reisepålegg.

Michael Bourdeaux og hans medarbeidere på Keston College arbeider med å informere Vesten om forfølgelsen av kristne og andre enkeltmennesker bak «jernteppet». Keston College har et imponerende og pålitelig kontaktnett i disse landene, og det hører til unntakene at de har sendt ut opplysninger som har vist seg ikke å være korrekte.

Bordeaux var invitert til gjenåpningen av den katolske katedralen i Vilnius i Litauen som fant sted den 5. februar, og det nådde han akkurat. Men ikke uten «viderverdigheter». Han hadde avtale om å møte Andrei Bossmertny på flyplassen utenfor Moskva, men han dukket ikke opp. Årsaken, som nå er kjent, var at Bossmertny på vei til bilen sin, ble stoppet av to sivilkledde KGB-menn som førte ham til deres bil. Deretter tok de ham med på en kjøretur rundt i Moskva i to timer, for de slapp ham av ved hjemmet hans. Ettersom Bourdeaux selv snakker russisk, klarte han seg uten hjelp frem til Vilnius, men det er tydelig at gamle «KGB-vaner» ikke er lett å vende.

NØP

Kirken i Kina

Den kinesiske visestatsminister Wu Xueqian har henvendt seg til Vatikanet og bedt det holde seg unna kirkelige spørsmål. Det er en innblanding i Folkerepublikken Kinas indre forhold. Noen bedring i forholdet kan det ikke bli mellom Vatikanet og Kina før Vatikanet opphører med sin diplomatiske forbindelse med Taiwan, sa visestatsministeren.

CATHOLIC HERALD

Over 100 kristne i fengsel

I kongeriket og fjellandet Nepal sitter over 100 kristne i fengsel på grunn av sin religiøse overbevisning. Ifølge den nepalesiske forfatning er det forbudt å drive misjonsarbeid, og personer som går over til kristendommen, bryter loven og risikerer seks års fengselstraff. Likevel opprett-

holder Nepal diplomatiske forbindelser med Vatikanet, og flere hundre kristne fra mange nasjoner arbeider i landet som bistandsarbeidere på ulike humanitære prosjekter. Den eneste katolske kirke i landet ligger i hovedstaden Kathmandu og kan offisielt bare brukes av utlendinger.

NØP

Fremad, kamerater, - vi trekker oss seierrikt tilbake! 11

En festpyntet kortesje på vei over "Vennskapbroen" over Amu-Darja - grenseelven mellom Afghanistan og Sovjetunionen; panservogner med røde flagg og plakater med kyrillisk og arabisk skrift som forkynner vennskapet mellom det afghanske og det sovjetiske folk. Ivan er på vei hjem fra slagmarken og har pyntet sin kalaschnikov med røde nellikker. Vokser det slike blomster i det karrige fjelllandet?

I den usbekiske grensebyen Termez har folk fått fri denne 15. februar for å feire dagen. Utvalgte mødre, koner og forloveder er fraktet til byen fra andre steder i det vidstrakte land for å ta imot Ivan når han kommer over broen; 150 representanter fra verdenspressen er med på "showet"; popmusikk til underholdning - *I just called to say I love you*. Panserne nærmer seg, militær messing og nasjonalhymnen overtar. Var det noen som nevnte tilbaketog?

Lidelsen - i tall

Et sted i Afghanistan sitter en liten tre års gutt ved husveggen - et par avkuttete benstumper stikker frem under den store jakken. Han kom for nær splintene fra en sovjetisk bombe. Han er en av mange. . .

Det var den 27. desember 1979 sovjetiske tropper rykket inn i Afghanistan - etter "gjentatte rop om hjelp" fra Kabul. Hele fjorten ganger ble det visst ropt, og da hadde ikke Ivan samvittighet til å sitte uvirksom hjemme lenger. Skjønt Ivan, menig Ivan, ville vel helst blitt hjemme, han, men den store russiske bjørnen - i 1979 het han Bresjnev - ville noe annet. . .

I dag lyder det både direkte og indirekte nødrop fra Afghanistan, og denne gangen er det virkelig nød, ikke falsk

alarm fra feige politikere som appellerer til den sosialistiske solidaritet. Sulten truer, nøden og lidelsen krigen har ført med seg, er bunnløs. Landets jordbruksproduksjon er sunket til en tredjedel av førkrignivået, 34 % av gårdsbrukene - les karrige fjellgårder - er forlatt. Kvegbestanden er sunket med 55%, bare 40% av sauene og geitene har overlevet krigen.

Og menneskene? 5millioner afghanere er flyktet - til Pakistan og India. 1,5 millioner døde på afghansk side, rundt 15.000 på sovjetisk - i mai 1988 het det offisielt at ca. 35.500 sovjetiske soldater var såret. Tall for sårene på sjelen finnes ikke, heller ikke på dem som kom hjem som rusgiftvrak, ødelagt av en virkelighet sinnet ikke maktet. Slik kom også mang en "G.I. Jerry" hjem fra Vietnam for ikke så mange år siden... Vietnam-veteranene i USA er de glemte - noen vil si utstøtte - veteraner fra en lite ærefull krig. Vil menig Ivan, med sine sår på sjel og legeme, også bli glemt - når nellikene

fra det festlige tilbaketog er visnet?

Og hvordan er det gått med Ashiqualla? Den afghanske gutten som i februar 1986 - under Afghanistanhøringen i Oslo - fortalte sitt lille kapittel av krigens historie: "Sovjetsoldatene kom. Vi rømte til fjells. Så kom vi tilbake til landsbyen. Da fant søsteren min noe hun trodde var en leke. Hun tok den opp for å se. Den eksploderte, søsteren min døde. Far døde. Benet mitt ble ødelagt. . ."

Det ble samlet inn penger til en protest for Ashiqualla under høringen i Oslo - da var det gått to år siden hans verden ble sprengt i stumper og stykker. "Hvis jeg får benet mitt igjen, da blir jeg glad," var tiåringens svar på et tankeløst journalistspørsmål om han var blitt glad over "å skulle få reise helt til Norge"? Under høringen og møtet med pressen vendte gutten stadig tilbake til benet han ikke lenger hadde, og bak ordene hørte man det sugende savnet som han deler med store deler av sitt hardt prøvede folk: Huset der hjemme, landsbyen, far, søsteren min. . .

De siste sovjetiske tanks har krysset "Vennskapets bro" med vaiende faner - et lite kapittel i krigens tilsynelatende uendelige historie er over. Men ennå ligger det godt over 2.000 landminer med stor sprengkraft i Afghanistans karrige jord, og rundt 30 millioner sprengelegemer er fremdeles strødt rundt i landskapet. Det vil ta lang tid før Ashiqualla kan vende tilbake til landsbyen sin - om den ennå finnes. . .

Det blir et møysommelig arbeid å bygge freden. Afghanistan trenger sårt til en annen art vennetjeneste enn den som Den røde armé har påtvunget landet i over ni år. UKJ

Pavens besøk i Trondheim av historisk betydning

I et brev til bispedømmet Münster i Vest-Tyskland skriver Georg Müller, apostolisk administrator for Mellom-Norge, at pavebesøket i Norge og den økumeniske gudstjeneste i Nidarosdomen betyr et nytt kapittel i forholdet mellom Den norske kirke og Den katolske kirke i Norge.

KNA

Salvador Dali er død

Den berømte og omdiskuterte spanske (og katolske) kunstner Salvador Dali ble nylig begravet i sin fødeby Figueras, Katalonia. Dali var både maler, skulptør, forfatter og filmkunstner og ble etterhvert en av de sentrale skikkelser innen surrealismen.

Ved slutten av hans karriere ble de religiøse interesser stadig sterkere, i første rekke inspirert av de spanske helgener Teresa av Avila og Johannes av Korset. Etter å ha bodd i California under krigen vendte han hjem til Spania i slutten av 1940-årene. Salvador Dali ble 84 år gammel

CATHOLIC HERALD

To interessant bøker som ble utgitt i 1988, er *Den okkulte løsning* av Karl Milton Hartveit og *Trommereisen* av Ailo Gaup. Begge tar – på svært forskjellige måter – opp okkulte problemer.

Okkultismen er «den hemmelige visdom», læren om de skjulte krefter i tilværelsen. Tradisjonelt har kirken tatt avstand fra de okkulte åndsretninger, som på sin side har oppfattet kirken med dens dogmer og hierarkiske organisasjon som en uaktuell samarbeidspartner. Kirkens mysterier er grunnet i åpenbaringen, mens de okkulte retninger mer uhemmet *forsker* i mysteriene.

Karl Milton Hartveits bok er først og fremst en gjennomgang av den europeiske okkultismens historie. Han presenterer klassisk okkultisme med utgangspunkt i den pythagoreiske, hermetiske, gnostiske og kabbalistiske tankeverden. Videre gir han en kortfattet oversikt over middelalderens og renessansens okkultisme, før han noe grundigere gjør rede for den moderne okkultisme, slik den har preget det 19. og 20. århundre. Noen stikkord her er spiritismen, teosofien, rosenkreuzerne, Golden Dawn, Aleister Crowley, Dion Fortune, Gurdjieff og Rudolf Steiner. Disse navn og bevegelser er vel ukjente for noen og kjente for andre av St. Olavs lesere.

En felles hovedtanke for alle disse okkulte retninger er menneskets mu-

lighet til å erkjenne en åndelig verden. Gjennom ulike teknikker som meditasjon, rituell magi og mediumisme mente de at mennesket kunne utvikle evnen til å erfare en immateriell virkelighet, ja til og med oppnå kontakt med vesener fra denne ukjente dimensjonen. Teknikkene og visjonene var og er fremdeles inspirert av ulike eldre åndsretninger, som den jødiske kabbalisme, Østens yoga, astrologi, før-kristen fruktbarhetskult og kristen mystikk. Det hele er smeltet om til en europeisk-amerikansk form.

Mange av de okkulte retninger opererte/opererer også med en uttalt Messiasforventning, gjerne knyttet til tanken om en ny tidsalder (Vannmannens syklus) som innebærer en fornyelse av både den menneskelige bevissthet og av samfunnet forøvrig. I denne forbindelse kan det nevnes at Menighetsfakultetets Arild Romarheim på sin måte har forsøkt å gå igjennom en del okkulte og alternative Messiasforestillinger i sin bok *Kristus i Vannmannens tidsalder* (Credo, 1988).

Forestillingen om «Den nye tid» bringer oss over til den siste delen av

Den okkulte løsning, som er viet *New Age*, som den nye okkulte bølgen ofte kalles. Markedet av nye terapiformer, spådomskunst, hekseri, sjamanisme, guru- og UFO-bevegelser osv. er uoversiktlig og for mange et tegn på det moderne menneskes totale forvirring. Hartveits poeng er at disse nye fenomener på mange måter viderefører den okkulte tradisjon. På norsk har Nils Bjørn Kvastad gitt en sympatisk presentasjon av *New Age* i *En ny tid* (Solum, 1988), mens siste nummer av *Humanist* (Organ for humanetisk forbund, nr. 6, 1988) er viet en kritisk gjennomgang av de samme fenomener.

Det er umulig å gå nærmere inn på de enkelte emner i Karl Milton Hartveits bok, men etter min oppfatning har den både styrker og svakheter. Det er positivt at en så bred fremstilling i det hele tatt skrives på norsk. Språket er lite akademisk, de enkelte okkulte retninger presenteres forholdsvis grundig, selv om dette også fører til at mange *ikke* presenteres i boka, som er på 418 sider. Boka inneholder mange fortattede og interessante biografier fra vår nære og fjerne fortid, den er viet det søkende menneske.

Hartveit forsøker også å vurdere de okkulte retninger kritisk, han peker på manipulerende ledere, usunne tendenser mht. rusmiddelbruk, bløff og sjarlataneri, økonomisk utbytting av medlemmer osv. Hans viktigste kritiske kriterium er menneskets selvstendighet – hans ideal er det *frie* og moralske søkende

Vær forberedt på motstand!

Det er ikke alltid lett å bevare troen, og kristne som går inn for verdier som livets ukrenkelighet, retten til hjemsted og bolig, til arbeid, utdannelse og yringsfrihet, må ikke miste motet om omverdenen yder motstand, sa biskop Gerhard Schwenzer bl.a. i en preken i Hamburg for en tid siden i for-

bindelse med den årlige Ansgar-uke. Siden "nytiden" konkurrerer kristentroen med "ikke-tro", og nettopp derfor må troen vise at den har noe å bidra med i samfunn og politikk som ateismen ikke kan yde. De kristne må ikke trekke seg inn i seg selv, men heller søke kontakt og meningsutveksling med andre. KNA

Katolske hoffdamer
brudd med eldgamle religiøse
tradisjoner

Den nye keiserinne av Japan, Michito, har planer om å utnevne to hoffdamer som er katolikker. Det vil bryte med eldgamle tradisjoner: bare folk som tilhørte japanernes nasjonale religion, shintoismen, skulle kaste glans over den keiserlige trone. CATHOLIC HERALD

13

menneske som utvikler sin erkjennelseevne uten «å gå i tjeneste» hos autoritære guruer og førere. I denne forbindelse holder Hartveit, som selv er antroposof, frem *antroposofien* som et positivt alternativ. Muligens sitter han her i glasshus. Rudolf Steiner oppfordret sine tilhørere og lesere til å tenke og søke *selv* — i skarp kontrast til bevegelser der de åndelige ledere nærmest representerte åndelige Mestere som etter sigende styrte både bevegelsen og verdensutviklingen. Likevel er det et åpent spørsmål i hvilken grad dagens antroposofier har Rudolf Steiner som en noe ekstrem autoritet.

Hartveit holder også frem *sjamanen* som en positiv figur. På bakgrunn av Carlos Castanedas bøker om den indianske trollmannen Don Juan forsøker han å vise at naturfolkene okkulte vei har sine kvaliteter, selv om disse neppe kan videreformidles på weekendkurs. I Norge har romanen *Trommereisen* av Ailo Gaup vakt en viss oppsikt. *Trommereisen* har sannsynligvis en del selvbiografiske trekk, men som roman fungerer den som en introduksjon til samisk sjamanisme, eller «noaidenes vei», som vel er en bedre betegnelse.

Romanen forteller om Jon og Lajla, samer i hovedstaden, som legger ut på en både åndelig og geografisk reise. De kjører bil mot Kautokeino, samtidig som de jakter på en åndelig erkjennelse. Denne erkjennelsen symboliseres i en runeemme, en samisk skinntromme, som Jon har sett i drømme. Trommen drar

ham til seg, han må gå sjamanens vei. Veien til trommen blir samtidig veien mot erkjennelsen av en samisk, religiøs virkelighet. Han møter hjelpere og fiender underveis, både mennesker og magiske vesener.

Romanen er skrevet i en nøktern stil, Ailo Gaup unngår heldigvis å bli svulstig når han skildrer overnaturlige hendelser. Han går til den motsatte ytterlighet og beholder en ganske saklig fortellerstil uansett hva som skjer i romanen.

Trommereisen er på sett og vis en svært norsk (eller snarere samisk) New Age-roman, et forsøk på å peke på de nære tradisjoner i en bevegelse der mesteparten er importert fra USA, England og India.

Hvorfor bruke så mye plass på disse bøkene i et katolsk tidsskrift? Ganske enkelt fordi de fanger opp en voksende interesse for åndelige spørsmål, en interesse som bør registreres i kirken.

En styrke i den nye åndeligheten som ofte kalles New-Age, er den dristige tenkingen, undringen, eksperimenteringen med nye forståelsesmodeller, det være seg sjamanisme eller fysikk (jf. Erik Damman: *Bak tid og rom*, Dreyer 1987).

En svakhet er den spekulative økonomiske utnyttningen av folks godtroenhet og fraværet av intellektuell og moralsk ballast hos mange av tilhengerne.

Kirken har både noe å tilføre og noe å lære, her som i andre sammen-

henger, men for at dette skal være mulig, må det aller først utveksles informasjon, opprettes en dialog. Enhver bok på markedet representerer vel et tilløp til en slik dialog.

Karl Milton Hartveit
Den okkulte løsning
Dreyer 1988

Ailo Gaup
Trommereisen
Gyldendal 1988

*H*va tjener det til
at du jakter på lidelser,
at du pønser ut ofre,
at du bærer kalker
hvis du ikke,
besluttsomt og fylt av tro
tar på deg
det kors
Faderen har ment
var korset du skulle bære.
Glem ikke
at det ikke er et
konfeksjons-kors.
Faderen har laget det
etter mål;
etter dine skuldres mål...

Dom Helder Camara
i «Tusen grunner til å leve.»
Verbum Forlag 1985

Kirken på Cuba krever fulle rettigheter

Det er fremskritt i forholdet mellom kirke og stat på Cuba, men det må tas et stort skritt fremover hvis kirken skal få tilkjent sine fulle rettigheter. Dette uttaler formannen for Cubas bispekonferanse, erkebiskop Jaime Ortega, i et intervju i den spanske avisa «El Pais». Han nevner i den forbindelse at kirken ikke har full adgang til massemediene, og at barns religiøse

oppdragelse blir hindret. President Fidel Castro har lovet å oppheve forbudet mot katolikkers medlemskap i det kommunistiske enhetsparti. Kun gjennom et slikt medlemskap er det mulig å delta i det samfunnsmessige og politiske liv på Cuba. Biskop Ortega nevner forøvrig at det største problemet for kirken på Cuba er prestemangelen.

KATOLSK ORITENTERING

Baptistisk bekymring for Burma

Forholdene i Burma gir baptister i Norge spesiell grunn til bekymring. Årsaken er at det finnes rundt en halv million baptister i landet, og det er helt uvisst hvordan denne gruppen har det under umtakstilstanden i landet.

Det er vanskelig å få sikre opplysninger ut fra Burma, men myndighetenes brutalitet er allerede velkjent langt utenfor landets grenser. Det meldes om matmangel,

For den som ikke allerede visste det: California er adskillig mer enn Hollywood og Disney, jordskjelv og L.A. Law. Men hvem visste at «en norskættet luthersk prest, en irsk nonne, en presbyteriansk korleder og en musikkprofessor med far fra Kristiansund» synger sammen i Los Angeles' gregorianske «schola»?

Det – og meget annet – beretter *Dordi Glærum Skuggevik* om i en inspirert rapport med utgangspunkt i en gregorianikk-kongress lengst vest i «den nye verden».

Professor Dr. Robert Fowells avsluttet sin karriere ved California State University i Los Angeles med å arrangere en konferanse om gregoriansk sang ved Roger Wagner-senteret for korstudier. Konferansen fant sted 26. – 28. juni siste sommer. Før konferansen arrangerte han for 10. gang gregoriansk sangseminar ledet av professor dr. Clement Morin fra Montreal. Morin er godt over de 80, han har doktorgrad både i teologi og musikk, og nylig ble han tildelt et æresdoktorat ved det pavelege musikk-instituttet i Roma. Han har i mange år hatt et tett samarbeid med professor Cardine og kormester Jean Claire i Solesmes. Morins forfedre kom til Acadie i Canada i 1602 (farsiden) og i 1638 (morsiden). Han er en av gregorianikkens «grand old men» med et intellekt i stor fart og en sjeldent forekommende «gentillesse». I 10 år har han annethvert år ledet seminar for den gregorianske schola i Los Angeles og i Solesmes.

Hvert år underviser han ved det franske kulturdepartements kurser i Fontevraud. Konferansen i Los Angeles var dedisert til Morin. I vanlig konversasjon, når han celebrerte messen, når han ledet sangtrening med en slags subtil ballettopptreden foran deltakerne – var denne mannen et særsyn. Han gjør et uutslettelig inntrykk på alle. Foruten praktisk innføring i gregoriansk semiologi holdt han et meget interessant foredrag om « musikkord» i gregoriansk sang, dvs. hvordan teksten kommer til uttrykk også i melodigangen.

Foruten en australier og to europeere var alle fra USA. For oss europeere var det særdeles interessant å observere omfang og nivå i middelalderforskning og forskning på middelaldermusikk i USA. Mest oppsiktsvekkende for oss var vel professor Theodore Karp fra Northwestern University ved Chicago.

Han er praktiserende jøde, men forsker på middelaldermusikk i Europa. Han har restaurert en gregoriansk påskemesse med troper, en messe han oppdaget i et landsens bibliotek i Frankrike. Karp holdt foredrag om messen i St. Andrew-kirken i Pasadena, før Los Angeles gregorianske schola fremførte den, ledet av Dr. Fowells. Professor Karp holdt dessuten et foredrag med tittelen «Gregoriansk sang ifølge manuskriptene».

Monsignor Richard J. Schuler fra St. Paul, som opprinnelig er østerriker, åpnet forelesningssekvensen. Han er formann i «The Church Music Association of America» og er prest i St. Agnes-kirken i St. Paul, hvor de i stor utstrekning bruker gregoriansk sang i messene. Han er dessuten redaktør av «Sacred Music» som kommer ut 4 ganger i året, utgitt av kirkemusikkforeningen. (Adr. for interesserte: SACRED MUSIC - 548 Lafond Avenue, St. Paul, Minnesota 55103). Hans leder i andre utgaven i fjor, om kvaliteten av kirkemusikken, er vel verd en oversettelse til norsk. Bladet trykker dessuten de fleste innleggene fra konferansen. Schuler foreleste over «Gregoriansk sang og dagens menighet».

Pater Columba Kelly, musikkprofessor fra Indiana, snakket om «semiologiens rolle i restaureringen av gregoriansk sangrepertoar, personlige refleksjoner fra en tidligere student av professor Cardine». Pater Kelly var en usedvanlig animert og

og det gjør forholdene i for eksempel fengslene enda mer forferdelige.

Baptistkirken driver hele 26 bibelskoler og teologiske skoler. Disse er nå stengt, og det er fare for at de vil forbli det i to år fremover.

Fra baptistisk hold i Norge får NØP opplyst at det arbeides med aksjoner til støtte for menneskerettighetene i Burma som nå krenkes på det aller groveste.

NØP

Kirken i Tsjekkoslovakia

Kardinal Frantisek Tomasek, Praha, har anklaget landets myndigheter for å gå til rettslig forfølgelse av folk som har protestert mot kommunistregimet — etter kriminallover. Frihetstrangen kan ikke kveles ved vold og brutalitet, sier kardinal Tomasek.

CATHOLIC HERALD

Albania

Den 73 år gamle katolske biskop Mikael Troshani fra erkebispedømmet Durrës er nå frigitt fra sitt fengselsopphold. Biskopen har sittet fengslet i 20 år!

CATHOLIC HERALD

15

San Carlos Borromeo de Carmel (The Carmel Mission), grunnlagt i 1770 av Junipero Serra, restaurering påbegynt i 1934. Junipero Serra, som nylig ble saligkåret, er begravet her. Foto: Pierre Loiret

animerende foreleser som foresto en idrettslig såvel som intellektuell prestasjon på talerstolen.

Den tredje dagen flyttet vi fra «Cal State's» velbrukte lokaler til den opphøyede estetikk i Huntingtonbiblioteket med tilhørende kunstsamlinger og enorme hager i Pasadena. Dr. Lance Brunner fra Kentucky, som var mye yngre enn sine kolleger, åpnet på Huntington med «Ytterligere observasjoner omkring fremførelsen av gregoriansk sang». Brunner har studert i Stockholm, og han henviste til avdøde Hans Jørgen Holmen fra Norge, som arbeidet ved St. Andrews College i Berrien, Michigan. Der skal det være registrert

norske gregorianske manuskripter, sa Brunner. Huntington hadde forøvrig noen manuskripter utstilt.

Etter Brunner kom en ung mann som ikke stod i programmet. Han besteg talerstolen på eget initiativ og talte alle autoriteter midt imot. Det var ganske fascinerende. Etterpå viste det seg at han ikke engang ante hva Solesmes var! Wilson het han. Men til slutt kom den store friskusen: Tidligere sjef for kirkemusikken i San Fransisco erkebispedømme, Robert F. Hayburn, en fargerik og sterk personlighet som gjennomgikk det som finnes av trykte utgaver av gregorianske sangbøker. Breviarium og Missale Nidrosiensis var ukjente for ham — så han har sendt brev

etterpå og ber om disse tilsendt hvis de kan skaffes. (Si fra hvis dere kan hjelpe)!

Konferansen avsluttet med rekviemmesse for professor Cardine i St. Andrew, celebrert av Columba og Schuler, med konferansedeltakerne og Los Angeles-scholaen ledet av Morin. Cardine døde 24. januar -88 i Solesmes.

Europeerne var undertegnede og Pierre Loiret fra Paris, som er medlem av Choeur Grégorien de Paris, og som også er formann i Les Amis du Choeur Grégorien de Paris. Vi hadde ikke fått klar melding fra LA om at vi stod på programmet. Stor var derfor overraskelsen da Dr. Fowells serverte både laks og programkvelden før konferansestart — og vi oppdaget at vi skulle ha delt forelesning neste dag kl. 14.00! Tema: Gregoriansk sang i Europa i dag. Vi startet dagen med messe kl. 8.00, celebrert av pater Morin, og med et ganske sterkt jordskjelv idet vi gikk inn kirkedøren! Undertegnede måtte assistere pariseren med det engelske språk utover formiddagen, og ble eneste kvinne på talerstolen og også den eneste uten papir å støtte seg til, og den eneste som utløste brannalarmen under sitt innlegg! Det skyldtes kanskje temperaturen i engasjementet og entusiasmen.

*

Konferansen var også en 400-årsmarkering av gregoriansk sangbøkes komme til det som ble USA: En vet at spanske padres i 1588 lærte opp

Finland: Luthersk-ortodokse samtaler

I mai måned vil representanter fra den evangelisk-lutherske kirke møtes med utsendinger fra Finlands ortodokse kirke. Etter forslag fra lutheranerne er det forholdet mellom kirke og folk som teologisk og historisk problem – som skal behandle. Mens den ortodokse kirke har valgt som diskusjons-tema: De økumeniske synoders autoritet og betydning.

Den lutherske delegasjonen blir ledet av biskop Kalevi Toivainen, den ortodokse av erkebiskop Johannes.

Lignende lære-samtaler har vært ført med Russlands ortodokse kirke i nærmere 20 år. Den evangelisk-lutherske kirke i Finland er også med i de samtaler som finner sted i den internasjonale luthersk-ortodokse lære-kommisjon.

KYRKLIG TIDNINGSTJÄNST

Maria ønskes velkommen også av evangelisk-lutherske kristne Biskop Werner Leich, Thüringen (DDR), har oppfordret de evangelisk-lutherske kristne til å vende tilbake til «reformatorenes Maria-begeistring». Det betyr ikke at dyptgripende meningsforskjeller mellom den lutherske og den katolske kirke dermed vil være ryddet av veien, men det vil bety et skritt på veien. KNA

16

indianske gutter til å synge gregoriansk sang i Santa Fe. Det ble lagt sterk vekt på at gregoriansk sang var den første europeiske musikken som kom til den nye verden. Det ble snakket om at snart vil ungdommen reise seg og anklagende si: «Hvorfor har dere tatt kulturarven vår fra oss?» Der finner en i dag motiveringen for at denne delen av kulturarven vies så stor oppmerksomhet også i USA. Medlemmene i Los Angeles-scholaen er allslags folk: En norskøttet luthersk prest, en irsk nonne, presbyteriansk korleder, musikkprofessor med far fra Kristiansund etc.

Vi reiste noen dager langs El Camino Real – den gamle spanske hovedveien som knytter sammen de 21 gamle vakre spanske misjonsstasjonene som ble bygget i tiden 1769-1823. Fra å ligge omtrent i grus rundt 1900, er de nå restaurert i all sin spesielle skjønnhet, og akustikken for sang er bemerkelsesverdig. Det var betagende å tenke seg miljøet med de spanske misjonærene og indianerne her. En skulle gitt mye for å høre indianerne synge den gang! Vi besøkte graven til padre Junipero Serra i Carmel Mission, han som grunnla «systemet» av spanske misjonsstasjoner her, og som nettopp er blitt saligkåret.

*

California er dessuten et fantastisk land naturmessig. Fjell og hav og skoger der trærne sådde seg 400 år før Kristus. Et rikt dyreliv som lever

Californiakysten - nord for Mendocino. Foto: Pierre Loiret.

tett innpå menneskene, og den utrolige amerikanske gjestfriheten. Vi glemmer vel sent vår vert gjennom 4 døgn i Pasadena, som har vært «pasadener» i 4 generasjoner, og som hadde pipeorgel, cembalo, piano og 2 flygel i huset! – Et hus med fredet eksteriør under kamferallé med fullmåne over, og mockingbirds som sang hele natten. Europeiske idéer om California stemte slett ikke. Ta en tur! Du bor dessuten billig, og maten er et eventyr – samt at du spiser billig.

Det som gjorde sterkest inntrykk

var at vi i flyet tilbake gjennom natten mot Europa, visste at i et fly som beveget seg parallelt og samtidig, der satt den 80-årige Morin, som på tross av tidsforskjell og høyt aktivitetsnivå i LA, skulle gå rett på lærestolen neste dag i Fontevraud i Frankrike! Pierre Loiret sa: «Gregorianikken gir folk vitaminer!»

Huskes lenge skal også professor Karp's lille datter som sang en Davidspsalm i jødisk tradisjon inn i venstre øret mitt, mens alle spiste laks hos Fowells...

Glem ikke Romania!

Kirkelig ansvarlige i Ungarn har appellert til Europas kristne om forbønn for det rumenske folk, som stadig hindres i å praktisere sin religion. En økumenisk appell er undertegnet av den katolske generalvikar for Budapest sammen med den reformerte, den lutherske og den unitariske biskop.

Appellen understreker den vanskelige

situasjonen for ungarerne i Romania: I forbindelse med den såkalte land-økonomiske reform blir hele landsbyer lagt øde. «De som ikke lenger kan utholde sulten, kulden og medisinnangelen,» heter det i appellen, «de forlater sitt hjemsted uten eget pass eller utreisestillatelse. De risikerer liv og lemmer innen de når grensen og kan flykte til Ungarn.»

I Romania har man ikke kirkelige fest-

dager eller helligdager. Jul og påske gjelder som arbeidsdager; antall prestestuderende blir holdt kunstig nede. I årevis har man ikke kunnet trykke bibler, og på dette området kan heller ikke Ungarns kristne være til noen hjelp, all den stund det ikke er tillatt å frakte bibler og andre kirkelige skrifter over grensen.

KATOLSK ORIENTERING

Maria Rosa — sosialvesenet personlig!

17

En kvinne med et barn som bilde på et frimerke! Det skjedde i Honduras hvor fransiskaner-nonnen Maria Rosa er sosialvesenet personlig.

Hun ble født i 1925, foreldreløs... På seksårsdagen så hun noen svært spesielle kvinner gå i land fra et skip. Det var tyske fransiskaner-nonner som var kommet for å hjelpe befolkningen i landet. Ni år gammel går hun selv til det barnehjemmet nonnene hadde innredet, fra da av blir hun værende hos dem.

Under verdenskrigen ble hun utdannet sykepleier i USA, vendte så hjem igjen til Honduras og gikk selv inn i fransiskanerordenen. Etterhvert fikk hun bygget små hjem for foreldreløse barn, og kom snart i kontakt med Hermann Gmeiner, grunnleggeren av SOS-barnebyer.

I dag har Maria Rosas SOS-organisasjon 300 små hjem for foreldreløse, samlet i landsbyer. I tillegg har hun verksteder og landbruksskole og har satt i gang 72 sykestuer med

legehjelp over hele landet. To landsbyer for handicappede barn har hun også, dem har ingen noensinne gjort noe for i dette landet med så mange hjemløse. I tillegg til alt dette: en landsby for enslige mødre som får opplæring slik at de kan klare seg selv. Hun er blitt landets sosialvesenet personlig, nå får hun også støtte av staten, og har altså fått sitt bilde på et frimerke: en smilende munter kvinne som løfter et barn mot lyset. «Og så til og med før jeg var død,» ler Maria Rosa.

I sommer besøkte hun Norge og fikk møte nordmenn som har SOS-fadderbarn i Honduras (det er fem hundre av dem).

*Fra en artikkel av
Sissel Lange-Nielsen,
SOS-posten*

Rolf Jacobsen oversetter dikt av paven

- Jeg synes de er gode! Slik karakteriserer Norges største nålevende lyriker, Rolf Jacobsen, diktene til den polske Karol Wojtyła, bedre kjent som pave Johannes Paul II, som 1. juni i år kommer til Norge. (Det er *Ingar Sletten Kolloen* i *Aftenposten* som utesker "oversetterens" mening.)

Snart 82 år gamle Rolf Jacobsen har oversatt fem av pavens dikt fra svensk. Etter planen vil de bli lest av skuespilleren Bentein Baardsson under en kunstnerisk

markering i Borggården under pavens endagsopphold i Norges hovedstad. Rolf Jacobsen, som selv er katolikk, forteller at forespørselen kom fra Lars Roar Langslet. Et av diktene har tittelen "Bilindustriarbeideren" - de andre signaliserer allerede i tittelen kretsningen om religiøse temaer.

- Deres dikt er jo oversatt til både polsk og italiensk. Tror De at paven kanskje kjenner til Deres dikt, Rolf Jacobsen.?

- Nei, det kan jeg da aldri tenke

meg! kommer det prompte fra lyrikeren på Hamar, som er oversatt til snart tredivet sprog.

- Skriver De noe for tiden?

- Et og annet drypp nedfeller seg på papiret. Men om det for det første blir noen dikt ut av disse og for det andre en samling, gjenstår å se. Huet er i orden, men undersåttene skrøpelige. Jeg har knapt vært ute av huset på to år. Men jeg får mye besøk.

Vi fikk problemer med begrepen!
«Det gjorde et dypt inntrykk å være i et land som styres av et marxist-leninistisk parti og oppleve at landet, Zimbabwe, var kristent!» forteller Ingeborg Tvetter Thoresen. Som er styreleder i Norske kirkeakademiers fellestråd og har deltatt i en tre ukers studietur, arrangert av Norsk Eku-
menisk komité for det Sørlige Afrika.

Hun formidler et umiddelbart og le-

vende inntrykk av at «kirkenes var hos folket, og folket var kirken. Zimbabwe fører en forsoningspolitikk i landet, som var utfordrende å være vitne til. Det var vi som fikk problemer med begrepen!

Vesten er hverken fred, frihet eller rettferdighet, men imperialism, utbytting og undertrykking. Men de viste oss at misjonen, tross feiltrinn, har gitt dem det viktigste: utdanning og menneskeverd. Kirkele-

der eller politiker, spørsmålet om kirkelig og/eller politisk engasjement er ikke problematisk. Alle tok del i «God's mission».

Vi utfordres på mange plan, som kirke- og samfunns mennesker av brødre og søstre i det sørlige Afrika. Vår tale om menneskeverd, frihet, fred og rettferdighet – og et verdensvidt fellesskap – forplikter».

KIRKE OG KULTUR

VATIKANET TIL ORDE MOT RASISME

Et ord i rette tid, tør man vel kalle dokumentet *Kirken og rasisme* - med undertittelen *Mot en vennligere verden* - som den pavelige kommisjon *Justitia et Pax* offentliggjorde den 10. februar. Her fordømmes såvel Sør-Afrikas apartheid som anti-semittisme, begge deler kalles "Gudsbespottelse", og her finnes også et par *mea culpa* fra Kirkens side: Den slår seg for sitt bryst som medskyldig i rasisme i tidligere tider.

Sett i globalt perspektiv er den "institusjonaliserte rasisme" i Sør-Afrika det største offentlige ondet, og Vatikanets tale er klar: "Her er forandring absolutt påkrevet, og det så snart råd er. . . passende press utenfra" er tillatt for å nå målet. Selv om dokumentet ikke gjør det, turde det være på sin plass å minne om at paven under sin Afrika-reise sist høst med flid unngikk å sette det store Sør-Afrika på reiseruten, og han ga klare signaler ved å besøke den fattige, lille nabo Lesotho. At været gjorde nødlanding på sør-afrikansk jord nødvendig, kan paven neppe lastes for!

Ifølge Vatikanet "finnes det i dag rasisme i alle verdensdeler". Dokumentet nevner spesielt rasisme mot "urbefolkninger" - med adresse både til behandlingen av USAs indianere og til Australias politikk overfor sine "aborigines". Paven insisterte på å møte urbefolkningen under sitt besøk i Aust-

ralia, hvilket var langt mindre populært i Sidney enn ute i bushen.

I Europa står man overfor "sporadisk rasisme", rettet mot gjestarbeidere og innvandrere. I Afrika trekkes flere av de "unge" nasjonene med gamle "stammemotsetninger" som i mange tilfeller fører til brudd på menneskerettighetene, og deler av Asia skjemmes av kastesystemet. Uten å navngi spesielle land anklager Vatikanet deler av den muslimske verden for å påtvinge religiøse minoriteter den islamske lov, *sharia*, altså en form for "religiøs diskriminering". Dokumentet kommer også inn på jødernes skjebne under Den annen verdenskrig og kaller i den forbindelse anti-semittismen for "det mest tragiske uttrykk for rasisme i vårt århundre", og beklager at "rasistiske myter" fremdeles lever i beste velgående i diverse terroristorganisasjoner" - og ikke bare der: Også mer fredelige, men like fullt destruktive former for fremmedhat synes å øke i omfang. "Fokuseringen på det drama nazi-rasismen representerer må ikke få oss til glemme massiv utryddelse av også andre folkeslag som armenierne etter Den første verdenskrig, og - tett opp til våre dager - det ideologisk motiverte folkemordet på store deler av det kambodsjanske folket".

"Rasistiske tanker og handlemåter er direkte synd mot Kristi bud om at ens

neste ikke bare er en som hører hjemme i min stamme, mitt miljø, min religion, men enhver jeg møter på min vei," heter det i dokumentet. Det forsvaret Vatikanets politikk i nazi-tiden, men vedgår at "Kirkens medlemmer, på alle nivåer, ikke alltid har levet i overensstemmelse med denne lære opp gjennom historien". Opplysning, utdanning og lovgivning er grunnleggende når det gjelder å forme "en ikke-rasistisk samvittighet. Dokumentet nevner spesielt den innsats biskopene i USA og Sør-Afrika har gjort for å få bukt med "spesielt graverende" - om enn forskjellig - former for rasisme.

I en kommentar karakteriserer det amerikanske tidsskriftet *Newsweek* dokumentet fra *Justitia et Pax* som "velgjørende forståelig og lettlest i motsetning til pavens vanligvis noe utilgjengelige stil". Bladet noterer også at dersom Vatikanet hadde talt så sterke ord for 30 år siden, kunne det med rette sies å dele en flik av profetens kappe. "Men," heter det videre, "Kirkens oppfordring om *respekt, brorskap og solidaritet* foreldes aldri. Roma har talt, nå gjenstår det å se om romersk katolske kristne - enten de bor i Boston, Belfast eller Botswana - retter seg etter Vatikanets ord."

Skarp kritikk fra Sør-Afrika

Regjeringen i Sør-Afrika har kommet med skarp kritikk av Vatikanets dokument om rasisme. Dokumentet gir en "svært skjev" fremstilling av den sør-afrikanske regjeringens politikk, heter det i en kommentar fra en talsmann for utenriksdepartementet. Det er "rent ut bedrøvelig" at Vatikanet oppfordrer andre stater til å øve "velegnet press"

overfor land som driver raseskillepolitikk, understreker talsmannen.

I dokumentet, som er utgitt av den pavelige kommisjon *Justitia et Pax*, fremheves det blant annet at den "institusjonaliserte rasisme" i Sør-Afrika "utelukker den sorte befolkningen fra virksom representasjon i den nasjonale regjering". Dette "undertrykkende sy-

stem, som størstedelen av befolkningen er offer for, tolereres i dag i stadig mindre grad", heter det i erklæringen som også viser til at også Folkeretten tillater "velegnet press utenfra" overfor stater som praktiserer rasediskriminering.

CARITAS NORGE

DEN KATOLSKE KIRKES HJELPEORGANISASJON

Fagerborggaten 17, 0360 Oslo 3
Gavekonti:
Postgiro: 5 00 40 64 — Bank: 8998.09.08136

Bidrag til fasteaksjonen
sendes:

Caritas Norge
Fagerborggt. 17
0360 OSLO 3

Postgiro: 500 40 64
Bankgiro: 8998.09.08136.

Strammere tøylar

19

Pave Johannes Paul II's holdning til fornyelsen innen Den katolske kirke i Brasil er meget bekymringsfull. Det ser ut til at åpenheten som ble skapt av Det 2. Vatikankonsil på 60-tallet, og som i særlig grad ble omfavnet i Latin-Amerika, nå er erstattet av en kirkeforståelse og en teologi som vi kjenner fra tiden før konsilet. Dette må man ha klart for seg når paven i juni besøker Norge.

Det sier *Kjell Nordstokke*, teologisk forsker ved Universitetet i Oslo og prest i Den norske kirke til *Kirkens Informasjonstjeneste*.

Nordstokke kom tilbake fra en måneds opphold i Sao Paulo i Brasil, der han var observatør ved en konferanse som samlet omtrent alle de ledende katolske «frigjøringsteologene» i Latin-Amerika. Sentrale trekk i latin-amerikansk «frigjøringsteologi» er omsorg for de fattige,

fornylelse av gudstjenesten og mindre sentralstyring.

— Man frykter nå at den neste storsamlingen av Latin-Amerikas katolske biskoper (CELAM IV), i Santo Domingo i 1992, ikke vil bli det selvkritiske tilbakeblikket på den spanske «invasjonen» som Columbus startet 500 år før, men en triumfpreget feiring av kirken i Latin-Amerika, sier Nordstokke.

Nordstokkes hovedinntrykk etter konferansen i Sao Paulo er at frigjøringsteologene i Latin-Amerika nå er svært bekymret over pavens linje. — De merker denne linjen ved at bare konservative biskoper utnevnes, ved at de teologiske fakultetene stadig kontrolleres, ved at sentrale biskoper og kardinaler tilsidesettes, og ved at de mange «basismenighetene» som er vokst fram de siste par tiårene, nå stagnerer, sier han.

Ett eksempel er ifølge Nordstokke erkebiskopen av Sao Paulo, kardinal Paulo Evaristo Arns. Han har via den katolske bispekonferanse i Brasil arbeidet aktivt for at frigjøringsteologenes anliggende skulle bli en samlet kirkes anliggende. Idag sitter Arns i én av Vatikanets kommisjoner, mens den nye erkebiskopen av Rio de Janeiro, den konservative Eugenio Sales, sitter i hele 13 pavelege kommisjoner.

Et annet eksempel er at erkebiskop Helder Camaras etterfølger i Recife nordøst i Brasil, har lagt kursen kraftig om i forhold til denne fattigfolkets talsmann.

— Etter min oppfatning er det sentrale her Vatikanets forståelse av kirken som bestemmende faktor i samfunnet, sier Nordstokke. — Dette bryter med Vatikankonsilets tanke om at kirken må være åpen for verdens egne måter å løse samfunnsproblemene på.

— Denne tenkningen er naturlig for en pave med bakgrunn i det spesielle forholdet mellom kirke og stat i Polen.

Den katolske kirke i Brasil er den største nasjonalkirke under Vatikanet, med 80 prosent av landets 140 millioner innbyggere som nominelle medlemmer. — Når paven opptrer etter linjene fra før Vatikankonsilet, med vekt på det juridiske og det institusjonelle, vanskeliggjør han kirkens rolle i utviklingslandene og forholdet til andre kirker, sier Nordstokke.

Nordstokke har selv syv år bak seg som luthersk prest i Brasil, utsendt av Det Norske Misjonsselskap.

Sør-afrikansk kirke stopper prestelønn

Den hollandske reformerte kirke i Sør-Afrika holder nå tilbake alle lønnsutbetalinger til Stiaan van der Merwe, prest og lærer ved det teologiske fakultet i Lusaka, Zambia. Van der Merwe har flere ganger uttalt seg kritisk til moderkirkens standpunkt og praksis i apartheidsspørsmålet.

Av den grunn har han nå fått beskjed om at hans lønn vil bli holdt tilbake inntil tilliten mellom ham og hans arbeidsgiver i Sør-Afrika er gjenopprettet.

Den hollandske reformerte kirke i Sør-Afrika er delt inn i «avdelinger» for hvite, for svarte, for indere og for blandingsraser. NØP

Et velbrukt liv

Jeg har bestemt meg for å levere tilbake til Vårherre et velbrukt og nedslitt liv. Jeg satser ikke lenger på en enspalters nekrolog i Aftenposten hvor det står: «Karsten Isachsen ble 82 år, han dummet seg aldri ut.» sier Karsten Isachsen til VG.

Prester mellom barken og veden

Kampånden og «motet» blant katolske prester i USA er lav, ifølge en rapport utgitt av den amerikanske bispekonferansens komité for presters liv og tjeneste, under ledelse av biskop John McRaith av Owensboro, Kentucky.

Rapporten bemerker ifølge det engelske tidsskriftet *The Tablet*, at mange prester føler seg «fanget, overarbeidet og frustrert». Hovedårsakene til dette synes å være ensomhet, seksuelle spenninger og forskjellige syn på Kirken. Rapporten legger til at «enhver studie eller undersøkelse om prestedømmet nevner seksualitet, og spesielt det tvungne sølibat, som en hovedgrunn for å forlate prestegjernen, for mangel på kall og for den ensomheten og mistrivsel

som preger dem som forblir prester.» Det oppleves som frustrerende at «mange løsninger er utelukket fra diskusjon... De løsninger som det oftest henvises til, er ordinasjon av gifte menn, bruk av laiserte (og gifte) prester og utvidede roller for kvinner i kirkens tjeneste.».

Rapporten sier at prester ofte finner seg mellom barken og veden, fanget mellom tilhengere av forskjellige syn på Kirken: «Presten må forholde seg til dem som er sinte og desillusjonerte fordi Kirkens fornyelse går for sakte; han må også forholde seg til tankeløse og ofte velorganiserte personer som har oppnevnt seg selv til å forsvare den rette tro, eller som rett og slett ikke liker utviklingen etter Det Annet

Vatkankonsil.» Det sies at prester er kalt til forsoning og helbredelse, noe som gjør det enda tyngre å bære konflikter og fiendskap.

Prester ønsker fra sin biskop «mer personlig kontakt, større interesse for deres prestegjernen og kontinuerlig moralsk støtte». Rapporten sier at prester kanskje ville føle et sterkere fellesskap med biskoper som selv er «oppriktige og ærlige om sine egne frustrasjoner og spørsmål». Den foreslår en måte å styrke presters «mot» på: gi dem større medbestemmelse i utformingen av planer for det pastorale arbeide i bispedømmet og i utvelgelsen av ledere for bispedømmet, inkludert valget av biskop.

Nytt fra Den Nordiske Bispekonferanse

Bispekonferansens vårmøte ble holdt på Johannesgården ved Gøteborg i dagene 11. til 16. februar. En ny «vri» på innledningen til møtet: Den lutherske biskop Bertil Gärtner holdt en meditasjon over temaet «Å leve med Kristus — høre på ham — vitne om ham,» og han ledet også en samtale om aktuelle økumeniske spørsmål.

Hovedkoordinatoren for pavebesøket, hjelpebiskop William Kenney av Stockholm, kunne berette at alt ser ut til å gå etter planen. Finansieringen av besøket ble «inngående behandlet.»

For å bedre hjelpen til innvandrere besluttet konferansen å styrke

kontakten med Den internasjonale katolske migrasjonskommisjon (IMC). «Impulser utenfra er kjærkomne når det gjelder den kirkelige tjeneste for innvandrerne,» heter det i pressemeldingen fra møtet, som noterer at det fortsatt ikke er i enhetens interesse å opprette «nasjonalmenigheter» innenfor bispekonferansens område.

Konferansen har arbeidet aktivt med i forberedelsesarbeidet til stort symposium om etiske spørsmål i forbindelse med fødsel og død som skal holdes i oktober i regi av Det europeiske bisperådet (CCEE).

Tallet på dem som søker «geistlige yrker» er fordoblet i Norden i de ti

siste år, en gledelig tendens, noterer pressemeldingen. Av pastorale poster på programmet nevnes: søndagsgudstjenester uten prest, noen seksual-etiske spørsmål og forholdet til tidligere tilhengere av den ekskommuniserte erkebiskop Lefèbvre.

De katolske «kirkeblader» ble diskutert; man vil samarbeide med de enkelte redaksjoner om fast spalteplass for «nytt fra Kirken i Norden» i den tyske ukeutgaven av *L'Osservatore Romano*.

Bispekonferansens høstmøte finner sted i Turku i Finland i slutten av september.

Liturgisk kalender

MARS

14. Ferial. 4. Mos. 21, 4-9.
Joh. 8, 21-30.
15. Ferial. Dan. 3, 14-20. 91-95.
Joh. 8, 31-42.
16. Ferial. 1. Mos. 17, 3-9.
Joh. 8, 51-59.
17. Ferial el. Patrick, biskop.
Jer. 20, 10-13. Joh. 10, 31-42.
18. Josef, Jomfru Marias brudgom.
2. Sam. 7, 4-16.
Rom. 4, 13-22.
Mt. 1, 16-21.
19. *Palmesøndag.*
Jes. 50, 4-7.
Fil. 2, 6-11.
Lk. 22, 14-23, 56.
20. *Mandag i den Stille Uke.*
Jes. 42, 1-7. Joh. 12, 1-11.
21. *Tirsdag i den Stille Uke.*
Jes. 49, 1-6. Joh. 13, 21-38.
22. *Onsdag i den Stille Uke.*
Jes. 50, 4-9. Mt. 26, 14-25.
23. *Skjærtorsdag.*
2. Mos. 12, 1-14.
1. Kor. 11, 23-26.
Joh. 13, 1-15.
24. *Langfredag.*
Jes. 52, 13-53.
Hebr. 4, 14-16; 5, 7-9.
Joh. 18, 1-19, 42.
25. *Påskevigilie.*
1. Mos. 1, 1-2, 2.
2. Mos. 22, 1-18.
Rom. 6, 3-11.
Lk. 24, 1-12.
26. *Påskedag, Herrens Oppstandelse.*
Ap.gj. 10, 34-43.
Kol. 3, 1-4.
Joh. 20, 1-9.
27. *Mandag i påskeuken.*
Ap.gj. 2, 14-32.
Mt. 28, 8-15.
28. *Tirsdag i påskeuken.*
Ap.gj. 2, 36-41.
Joh. 20, 11-18.
29. *Onsdag i påskeuken.*
Ap.gj. 3, 1-10.
Lk. 24, 13-35.
30. *Torsdag i påskeuken.*
Ap.gj. 3, 11-26.
Lk. 24, 35-48.
31. *Fredag i påskeuken.*
Ap.gj. 4, 1-12.
Joh. 21, 1-14.

APRIL

1. *Lordag i påskeuken.*
Ap.gj. 4, 13-21.
Mk. 16, 9-15.

Påskegudstjenester

ASKER OG BÆRUM

Mariakirken, Nyveien 17, Stabekk

Palmesøndag:	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 19.00
Langfredag:	kl. 15.00
	kl. 19.00
Påskeaften:	kl. 22.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

*Høymesse med palmevigsel og prosesjon.
Høymesse. Festen til minne om Jesu nadverd.
Korsveilandakt.
Pasjonsgudstjeneste.
Høymesse. Vigsel av påskelys og dåpsvann.
Høymesse.
Sangmesse.*

BERGEN

St. Pauls kirke, Christiesgt. 18

Palmesøndag:	kl. 10.00
	kl. 11.00
	kl. 13.00
Mandag 20.02.:	kl. 19.00
Tirsdag 21.03.:	kl. 19.00
Onsdag 22.03.:	kl. 19.00
Skjærtorsdag:	kl. 18.00
Langfredag:	kl. 13.00
	kl. 15.00
	kl. 18.00
Påskeaften:	kl. 23.00
1. Påskedag:	kl. 10.00
	kl. 11.00
	kl. 13.00
	kl. 18.00
2. Påskedag:	kl. 10.00
	kl. 11.00

*Messe.
Høymesse.
Messe på spansk.
Vesper og messe.
Vesper og messe.
Høymesse
Korsvei – tamilsk.
Gudstjeneste.
Korsvei – vietnamesisk.
Høymesse.
Messe på latin/engelsk.
Høymesse.
Messe på vietnamesisk.
Messe på tamilsk.
Messe på spansk.
Messe.*

DRAMMEN

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1

Palmesøndag:	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 18.00
Langfredag:	kl. 17.00
Påskeaften:	kl. 23.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

*Høymesse med palmevigsel.
Høymesse. Kl. 19.00-20.00 Tilbedelse.
Gudstjeneste.
Påskenasliturgi og høymesse.
Høymesse.
Høymesse.*

HAMAR

St. Torfinns kirke, Torvgt. 113

Skjærtorsdag:	kl. 18.00
Langfredag:	kl. 15.00
Påskeaften:	kl. 21.00
1. Påskedag:	kl. 11.00

*Messe.
Gudstjeneste.
Vigilie.
Høymesse.*

KRISTIANSAND

St. Ansgar Kirke, Kirkegt. 3

Palmesøndag:	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 19.00
Langfredag:	kl. 17.00
Påskelørdag:	kl. 20.00
1. Påskedag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

*Høymesse med palmevigsel og prosesjon.
Aftenmesse. Anled. til skrifte kl. 17.00-18.45.
Langfredagsliturgi. Anled. til skrifte kl. 15.30 – 16.30.
Påskeliturgi og høymesse. Anled. til skrifte kl. 18.30 – 19.30
Familiemesse
Høymesse.
Høymesse.*

LILLEHAMMER

Mariakirken, Weidemannsgt. 3 A

Skjærtorsdag:	kl. 20.00
Langfredag:	kl. 18.00
1. Påskedag:	kl. 18.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

*Messe.
Gudstjeneste.
Høymesse.
Messe.*

LILLESTRØM

St. Magnus kirke, Romeriksgata 1

Palmesøndag:	kl. 9.00
	kl. 10.30
	kl. 19.00
Skjærtorsdag:	kl. 15.00
Langfredag:	kl. 15.00
Påskeaften:	kl. 21.00
1. Påskedag:	kl. 10.30
2. Påskedag:	kl. 10.30

*Ottemesse.
Palmevigsel, prosesjon og høymesse.
Høymesse.
Pasjonsgudstjeneste.
Vigsel av påskeild, påskelys og dopevann
Høymesse.
Messe.*

OSLO

St. Olav Domkirke, Akersveien 1

Palmesøndag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
	kl. 13.00
	kl. 19.00
Tirsdag:	kl. 19.00
Skjærtorsdag:	kl. 16.00
	kl. 18.00

*Messe.
Palmevigsel i St. Josephs kapell, prosesjon og høymesse.
Messe på vietnamesisk.
Messe på engelsk.
Høymesse med vigsel av de hellige oljer.
Høymesse på vietnamesisk.
Høymesse til minne om Herrens nattverd.*

Liturgisk kalender

2. 2. søndag i påsketiden.
Ap.gj. 5, 12-16.
Åp. 1, 9-19.
Joh. 20, 19-31.
3. Herrens bebudelse.
Jes. 7, 10-14. Hebr. 10,4-10.
Lk. 1, 26-38.
4. Ferial el. Isidor, biskop og kirkelærer.
Ap.gj. 4, 32-37.
Joh. 3, 7-15.
5. Ferial el. Vincent Ferrier, prest.
Ap.gj. 5, 7-26. Joh. 3, 16-21.
6. Ferial. Ap.gj. 5, 27-33.
Joh. 3, 31-36.
7. Ferial el. Johannes Baptist de la Salle, prest.
Ap.gj. 5, 34-42. Joh. 6,1-15.
8. Lørdagsmesse. Ap.gj. 6, 1-7.
Joh. 6, 16-21.
9. 3. søndag i påsketiden.
Ap.gj. 5, 27-41.
Åp. 5, 11-14.
Joh. 21, 1-19.
10. Ferial. Ap.gj. 6, 8-15.
Joh. 6, 22-29.
11. Ferial el. Stanislas, biskop og martyr.
Ap.gj. 7, 51-8, 1. Joh. 6, 30-35.
12. Ferial. Ap.gj. 8, 1-8.
Joh. 6, 35-40.
13. Ferial el. Martin I, pave og martyr.
Ap.gj. 8, 26-40. Joh. 6, 44-51.
14. Ferial. Ap.gj. 9, 1-20.
Joh. 6, 52-59.
15. Ferial. Lørdagsmesse.
Ap.gj. 9, 31-42.
16. 4. søndag i påsketiden.
Ap.gj. 13, 14-52.
Åp. 7, 14-17.
Joh. 10, 27-30.
17. Ferial. Ap.gj. 11, 1-18.
Joh. 10, 1-10.
18. Ferial. Ap.gj. 11, 19-26.
Joh. 10, 22-30.
19. Ferial. Ap.gj. 12, 24-13,5.
Joh. 12, 44-50.

Den nordiske valfart til Lourdes

27. juni til 4. juli 1989 8 dages flyreise med fuld pension.

Pris på hotell.....kr. 5.000,-.

Særpris for syge og handicappede på

«Accueil St. Bernadette».....kr. 4.600,-.

Valfartspræst: Pater Per Waago, o.m.i.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen

Barsehøj 25, 2900 Hellerup

Telefon 01 65 63 41

Langfredag:	kl. 15.00
	kl. 17.00
Påskeaften:	kl. 19.00
	kl. 22.00
1. Påskedag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
	kl. 13.00
	kl. 19.00
2. Påskedag:	kl. 11.00
	kl. 19.00

St. Hallvard kirke, Enerhauggt. 4

Palmesøndag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 19.00
Langfredag:	kl. 17.00
Påskeaften:	kl. 22.45
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

St. Dominikus kirke, Neubergrt. 15

Palmesøndag:	kl. 11.00
Onsdag før skjærtorsdag:	kl. 20.00
Skjærtorsdag:	kl. 9.00
	kl. 18.30
	kl. 21.30
	kl. 22.00
Langfredag:	kl. 9.00
	kl. 17.00
	kl. 20.00
Påskeaften:	kl. 9.00
	kl. 23.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

Lunden kloster, Øvre Lunden 5

Palmesøndag:	kl. 10.00
Skjærtorsdag:	kl. 18.00
	kl. 21.00
Langfredag:	kl. 16.00
	kl. 21.00
Påskeaften:	kl. 23.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 10.00
3. april:	kl. 18.00

STAVANGER

St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8

Palmesøndag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
	kl. 18.00
Skjærtorsdag:	kl. 19.00
Langfredag:	kl. 15.00
Påskeaften:	kl. 21.00
1. Påskedag:	kl. 9.30
	kl. 11.00
	kl. 18.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

TROMSØ

Vår frue kirke, Storgt. 94

Palmesøndag:	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 20.00
Langfredag:	kl. 17.00
Påskeaften:	kl. 21.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

TRONDHEIM

St. Olav kirke, Schirmersgt. 1

Skjærtorsdag:	kl. 19.00
Langfredag:	kl. 18.00
Påskeaften:	kl. 22.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

Voss

St. Olav kapell, Finnesvn. 57

Palmesøndag:	kl. 11.00
Skjærtorsdag:	kl. 20.00
Langfredag:	kl. 11.00
	kl. 15.00
Påskeaften:	kl. 20.00
1. Påskedag:	kl. 11.00
2. Påskedag:	kl. 11.00

Jesu lidelseshistorie, tilbedelse av korset, kommunion.
Langfredagsliturgi på vietnamesisk.
Påskeliturgi på vietnamesisk.
Påskennattsliturgi.
Messe.
Hoymesse.
Messe på polsk.
Messe på engelsk.
Hoymesse.
Messe på engelsk.

Fromesse.
Familiemesse, palmevigsel.
Messe.
Langfredagsliturgi, lidelseshistorien.
Påskennattsfeiring.
Hoymesse.
Messe.

Hoymesse med palmevigsel og prosesjon.

Matutin.
Laudes.
Hoymesse.
Lesning av Jesu avskjedstale til disiplene.
Matutin.
Laudes.
Pasjonsgudstjeneste.
Matutin.
Laudes.
Påskevigilien.
Hoymesse.
Messe.

Palmevigsel og hoymesse.
Hoymesse.
Lesning av Jesu avskjedstale. Tilbedelse til midnatt.
Langfredagsgudstjeneste.
Lesning av Markus' fortelling om Jesu gravferd.
Påskevigilie med hoymesse.
Hoymesse.
Hoymesse.
Hoymesse, Herrens bebudelse, klosterets fest.

Engelsk messe.
Hoymesse.
Fransk messe.
Fellesmesse.
Langfredagsliturgi.
Felles oppstandelsesliturgi.
Engelsk messe.
Hoymesse.
Fransk messe.
Fellesmesse.

Hoymesse.
Aftengudstjeneste.
Langfredagsliturgi.
Påskennattsfeiring.
Pontifikalmesse.
Hoymesse.

Hoymesse.
Messe med hylndning av korset.
Hoymesse.
Hoymesse.
Hoymesse.

Palmevigsel og messe.
Messe.
Korsvei.
Pasjonsgudstjeneste.
Lysvigsel og messe.
Messe.
Messe.

Neste nummer utgis 18. april. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarshavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Medarbeidere:

Tollef Berg

Liv Greni

Kjell Arild Pollestad o.p.

Albert Raulin o.p.

Gunnel Vallquist

Redaksjon: Tlf. (02) 20 72 48

Ekspedisjon: Tlf. (02) 42 43 57

Akersveien 14, 0177 Oslo 1

Årsabonnement (Norge): kr. 190, –

Øvrige europeiske land: kr. 220, –

Andre verdensdeler: kr. 230, –

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 2 04 64 80

23

BOKHANDEL

Akersveien 14, 0177 Oslo 1
Telefon: (02) 20 72 48

Bent Ingmar Kilstrøm:

Passionsspelen i Østerrike,

hf. kr. 53, –.

Gert Borgenstierna/Elisabeth

Hillby: **Glad Påsk,**

hf. kr. 10, –.

Per Beskow: **Påsken.**

Från død till liv,

hf. kr. 50, –.

Torhild Moen: **Lys og liv.**

Faste- og Påskebok,

ib. kr. 120, –.

Vi har mye fin påskemusikk
på LP, MC, CD.

Og lys. I år har vi tatt inn lys til
bruk i kirken påskenatt. Enkle
hvite lys med 10% bivoks som
brenner jevnere enn bare
stearinlys, 20 og 40 cm høye.

Vi har også lysmansjetter.

**PÅSKEAFTEN HOLDER VI
ÅPENT MELLOM**

KL.: 9-12

**VI ØNSKER ALLE VÅRE
KUNDER EN**

GLEDELIG PÅSKE!

Mand. – fred.
9.30 – 16.30

Torsd. 9.30 – 17.30

Lørd. 9.30 – 13.30

SÅ DE

annonsen i forrige nummer der man etterlyste et eksemplar av Kjærlighetens evangelium, utgitt av St. Olav Forlag?

La ikke samme skjebne ramme Dem når det gjelder bøker som «Det nye testamente» i Erik Gunnes' oversettelse, Julian av Norwich: «Innhyllet i kjærlighet», Ragnhild Foss' oversettelse av latinske hymner og sekvenser fra middelalderen, «I Ditt nærvær», Frans av Assisis skrifter og andre bøker.

Kjøp bøkene nå, så har De dem. Kjøp gjerne to, så kan De senere hen glede en som ikke var så fremsynt.

St. Olav Forlag

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Tlf. (03) 83 42 80

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider

GEORG FOERSTER

Tlf.: 15 54 26/15 56 06

BEGRAVELSESBYRÅER

**T.S. JACOBSEN-
GRUPPEN**
ULLEVÅLSVEIEN 1

TELEFON * (02) 20 79 05
20 62 02—11 15 61
Telefax 20 70 04

**TRENGER
DU TRYKKSAKER?**

Kontakt

SATS + PASTE A/S

Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10
Tlf.: (02) 30 04 16 – 30 84 53

A / S NORSKE SHELL

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING (02) 66 59 00 – SERVICE (02) 66 58 60 – 66 58 61

Blikk
på tiden

Paven skal tie i forsamlingen

Det har blåst storm i den danske folkekirke eller rettere sagt deler av den - og da særlig på toppene - på grunn av pavebesøket i juni. Stormsenteret har ligget over Nord-Sjælland, nærmere bestemt Roskilde Domkirke.

Det var tanken om en forbrødrede økumenisk gudstjeneste i det gamle gudshus som utløste uværet - som imidlertid nå synes å ha lagt seg. Partene i striden er nemlig blitt enige om å erstatte den felles økumeniske gudstjeneste med en enkel aftensang den 6. juni.

Det lyder jo fredelig og blir vel også det - i hvert fall har man sikret seg mot at gjesten fra Roma skal forstyrre kirkefreden! "Pave Johannes Paul II har bare at tie i Roskilde Domkirke," leser vi i Kalundborg Folkeblad. "Det danske forbud mot pavelige ord har Den Hellige Stol måttet acceptere som et ufravigelig vilkår for pavens deltagelse i aftensangen i Roskilde."

Paven blir altså vanlig kirkegjenger i Roskilde i juni i år - greitt nok forsåvidt. For - som Kalundborgs katolske sogneprest, Stephan Holm, skriver i en innsender til det nevnte Folkeblad i sakens anledning - paven "vil sikkert nyde, at han får lov til bare at sitte ned og en stund i bøn og meditation lovprise Skaberen, uden at skulle tænke på at være nødt til at sige noget". Men likevel en smule kuriøst, spør De oss. Dog - begrunnelsen for at paven skal tie i forsamlingen i den glade kristendoms hjemland - er mer enn kuriøs! "Det kunne forvirre medlemmer av folkekirken, hvis paven kom til orde i domkirken. Nogle kirkegjengere kunne måske ligefrem tro, at han også var pave for oss," sier biskop

Bertil Wiberg i Roskilde.

Man gnir seg i øynene over denne teologiske brist og, ikke minst, denne mangel på tiltro til det danske kirkefolks dømmekraft - og leser spent videre: "På den anden side modtager vi naturligvis paven, når han ligevel er i Danmark. Vi vender ikke ryggen til og ruller gardinet ned. Men det har været avgjørende for os, at det er os der mottager paven. Det ville være aldeles utænkeligt, at det var paven, der modtog os," siger Bertil Wiberg.

Der er han kanskje inne på noe, for - som tidligere nevnte sogneprest Holm peker på - "sådan set kommer paven til sit eget hus, alle i Danmark ved, at det er den katolske kirke, som har opført Roskilde Domkirke, og at der i den pragfulde katedral historien igennem er blevet fejret flere messer end der er afholdt evangelisk-lutherske gudstjenester". Og dersom paven "der forstår seg selv som apostelen Peters efterfølger med den overdragede oppgave at styrke sine brødre i troen", står i det gamle hus og taler til de forsamlede danske biskoper. . .

Det er ikke bare biskopene som er engstelige! Professor dr. teol. Leif Grane frykter også, ifølge Folkebladet, for at danske kirkegjengere kan "blive forvirrede ved pavens tilstedeværelse i en dansk kirke. . . Risikoen er der, at selv når vore biskopper tier stille under brug af danske gudstjenestelige former, så kan de netop på grund af deres tavshed komme til at optræde, som om de var biskoper på en måde, som paven kan gjenkende. De får simpelthen sagt for lidt. Også ved at tie kan man villede," sier den bekymrede professor.

Ligger her noe under? Når paven tier sammen med det øvrige kirkefolk i Roskilde, kunne ikke da katolikene villedes til å tro at paven var blitt lutheraner? - Hva kunne ikke gode gamle retorikkprofessor Ludvig Holberg fått ut av disse logiske krumspring? For ikke å snakke om Erasmus Montanus, denne urmeneskelig retthaversjel?

Professoren, som hevder at Romerkirken vil "magten og ikke sandhe-

den, således som det er tilfældet i folkekirken", har flere argumenter og mer bekymring på lager: "Jeg frygter, at store deler af den danske befolkning vil tro, at nu kommer den store kammerat fra Rom, mens de mindre kammerater herhjemme blot kan tage imod. Det giver et skjævt billede, for man skal ikke tage fejl af, at nok er den katolske kirke økumenisk sindet, men det ændrer ikke ved det forhold, at den eneste form for økumenikk, som Rom kan acceptere, er underkastelse under Rom. Til pænt brug i udlandet kan Romerkirken nok så meget give indtryk for frisindethed overfor andre religioner, men når det kommer til dogmatikken, så er den katolske kirke ubøjeelig. Det er ikke oss der er ubøjeelige." Lignende toner ble nysst utblåst fra Hålogaland bispegård her hjemme.

Det hører med til historien at biskop Wiberg i pressen har forsikret om at heller ikke de danske biskoper skal tale i Roskilde Domkirke, det dreier seg jo om en aftensang. . . Det synes professor Grane ifølge våre kilder er "uforståelig"! Og det er forståelig nok, for han har tidligere uttalt at når paven nå allikevel kommer til Danmark, så var "det eneste fornødne at han fik lejlighed til at høre en god luthersk prædiken om, hvad han ikke er".

Men vi har da vitterlig lært at troen på Guds ord er det ene fornødne! Og *den* har vi felles enten vi kaller oss protestant eller katolikk, luthersk biskop eller pave! Og det er *den* som samler oss i Guds hus, enten det er til aftensang eller gudstjeneste - det være seg i Roskilde eller Nidaros.

Tilbake til biskop Wiberg i Roskilde. Kort etter lesningen av Kalundborg Folkeblad, fant vi et intervju med Roskildebispen i *Vårt Land* under tittelen "En romslig biskop"! Det hører med til historien at hverken pavebesøket, aftensangen eller økumenikken generelt ble berørt under samtalen.

Men såpass romslig er det vel i Roskilde at paven får synge med under aftensangen?

Observatoria